233. številka. V Ljubljani, v četrtek 10. oktobra 1918. LI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ **velja po pošti:**

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . .	K	50·—	
pol leta „ „ . . .	„	25·—	
četrt leta „ „ . . .	„	13·—	
na mesec „ „ . . .	„	4·50	

za Nemčijo:

celo leto naprej . . .	K	55·—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto naprej	K	60·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. **Upravništvo** (spodaj, dvorišče levo). **Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.**

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja **v Ljubljani** dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K	48·—	četrt leta „	„	12·—
pol leta „	„	24·—	na mesec „	„	4·—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), **telefon št. 34**

Wilson zahteva kapitulacijo Nemčije.

Nemčija dobila odgovor na svojo mirovno prošnjo, Avstrija ne.

Washington, 8. oktobra. (Reuter.) Predsednik Wilson se je davi umaknil v svojo študijsko sobo. Pozneje je poklical k sebi Lansinga ter polkovnika Housea in Tumultya na konferenco, po kateri se je oficijelno naznanilo, da dobi ob 4. popoldne časopisje važna sporočila.

Washington, 8. oktobra. (Kor. ur.) Nota državnega tajnika švicarskemu poslovodji kot odgovor na noto nemškega državnega kanclerja ima tole besedilo:

Drž. departement, 8. okt. 1918.

Gospod!

Čast mi je potrditi v imenu predsednika, da sem prejel Vašo noto z dne 4. oktobra, ki vsebuje sporočilo nemške vlade predsedniku, ter mi je predsednik naročil, da naj Vas prosim, da sporočite državnemu kanclerju tole:

Predno odgovarja na prošnjo cesarsko nemške vlade in da bo odgovor tako odkritosrčen in brezdvomen, kakor zahtevajo to važni interesi, ki jih vsebuje prošnja, smatra predsednik Zedinjenih držav za potrebno, spoznati pravi smisel note državnega kanclerja. Ali misli državni kancler, da sprejema cesarsko nemška vlada pogoje, ki jih je predsednik v svojem sporočilu kongresu Zedinjenih držav z dne 8. januarja in v naslednjih sporočilih obrazložil in da bi bil prehodu v diskusijo namen samo ta, sporazumeti se o praktičnih podrobnostih, kako naj se izvedejo? Predsednik Zedinjenih držav se smatra dolžnega izjaviti na predlog glede premirja, da se ne bi čutil upravičenega predlagati premirje vladam, s katerimi je vlada Zedinjenih držav zvezana (associated) **proti centralnim državam, dokler stoje armade teh držav na njihovih tleh. Zaupanje v vsako diskusijo** (The good faith of any discussion) **bi bilo seveda odvisno od pritrditve osrednjih sil, da takoj odpokličejo čete iz zasedenega ozemlja. Predsednik misli tudi, da je upravičen vprašati, ali govori kancler samo za one sile v državi** (Constituted authoritees of the empire), **ki so dosedaj vodile vojno. — Odgovor na to vprašanje smatra z vsakega stališča za izredno važen.**

Sprejmite gospod ponovno zagotovilo mojega spoštovanja

Robert Lansing.

★

Wilson zahteva popolno kapitulacijo Nemčije. V svojem kratkem pa nad vse mojstrsko stiliziranem odgovoru na nemško mirovno prošnjo, sporočenem po amerikanskem zunanjem ministru (drž. tajniku) Lansingu postavlja celo vrsto pogojev, katerih sprejetje bi bilo za Nemčijo naravnost katastrofalno.

Amerikansko noto je treba dobro prečitati in proučiti. Za njenimi navidezno jasnimi besedami se skrivajo najopasnejše zanke in zasede in odgovoriti z enostavnim »d a« se pravi izročiti se Wilsonu in ententi na milost in nemilost.

Wilson vprašuje: Kaj pomeni nemška nota? Ali Nemčija sprejema pogoje sporočene v raznih njegovih poslanicah in se hoče pogajati le o podrobnostih njih praktične izvedbe? Wilson zahteva s tem vprašanjem, da Nemčija brezpogojno prizna izročitev Alzacije Franciji, vzpostavitev Belgije in odškodnino tej državi, da izroči svoje poljsko - pruske pokrajine neodvisni poljski državi itd. Wilson v tem oziru ne pripušča nobenega pogajanja, diskutiral bi le o praktičnih podrobnostih izvedbe. Njegovo povelje se glasi: Nemčija daj Poljski svojo vzhodno Prusijo in pripravljen sem s teboj govoriti ali naj bo tvoja bodoča meja par kilometrov bolj ali manj proti vzhodu.

Prošnjo za premirje Wilson odklanja, dokler stoje nemške čete na zavezniških tleh. Pa to ni še najvažnejše. Wilson se sploh ne spušča v nobena pogajanja, dokler centralne države ne izjavijo, da umaknejo svoje čete iz okupiranih dežel. Da je od tega odvisno zaupanje v vsako diskusijo t. j. on sicer ne verjame, da je mirovna prošnja iskrena in se v diskusijo sploh ne spušča. Nemčija in Avstrija bi morale torej ne le umakniti se iz Francije, Belgije, Italije, Srbije in Črne gore, temveč bi morale odpoklicati tudi svoje čete iz Rusije in Romunije. Kakšne posledice bi to lahko imelo je jasno. Odpoklic nemških in avstrijskih čet iz Romunije bi definitivno pretrgal vsako zvezo s Turčijo, odhod centralnih armad iz Rusije pa bi izročil vladajoče boljševike sigurnemu poginu. In kar je najvažnejše: Centralne države bi se s tem pripravile ob vso svojo vojaško moč, predno bi bilo gotovo, kako bodo potekla mirovna pogajanja. Kako bi se v tem slučaju mirovna pogajanja končala, je jasno, kajti ententa bi imela vse vojaške trumfe v rokah.

Končno vprašuje Wilson, ali govori kancler le za one avtoritete nemške države, ki so vojno dosedaj vodile ter pravi, da smatra odgovor na to vprašanje za izredno važen. Enostavna razlaga tega Wilsonovega vprašanja bi bila ta, da hoče vedeti, ali je stavljena mirovna prošnja v imenu dosedanjih nemških vlastodržcev ali pa jo je tudi odobril nemški narod po svojih zastopnikih. To se je, kakor povdarja brzojavka iz Berolina, zgodilo. Nemški državni zbor sicer še ni formalno sklepal o mirovni prošnji (debata o kanclerjevem tozadevnem poročilu je bila odgodena), toda predsednik nemškega parlamenta je v dotični seji izrecno izjavil, da velika večina soglaša s tem pomembnim korakom in se istoveti z mirovno ponudbo. To pa se je zgodilo že 5. oktobra in Wilson je o tej izjavi bil gotovo 8. oktobra, ko je odgovoril, že informiran. Njegovo vprašanje pomeni torej morda kaj več in treba se je spomniti na njegove opetovane besede, da mir ni mogoč, dokler bodo na Nemškem imeli kaj oblasti oni, ki so vojno pričeli . . .

Po Wilsonu bi bila torej uslišana nemška prošnja pod sledečimi pogoji:

Predno se pričnejo pogajanja za premirje naj nemške čete prostovoljno zapustijo Francijo, Belgijo ter zavezniške balkanske dežele.

Nemčija naj brezpogojno sprejme Wilsonov mirovni program.

O izvršitvi tega programa je pripravljen Wilson razpravljati še le, čim so bile vse čete centralnih držav iz vseh okupiranih dežel odpoklicane.

Wilson hoče vedeti, kako bo Nemčija odstranila vpliv dosedanjih vlastodržcev.

In Avstrija? Zdi se, da je v tem oziru položaj še boli kritičen. Ako je resnična „dunajska vest, da Wilson Dunaju sploh ne bo odgovoril, potem je jasno, da se z monarhijo ne mara pogajati, temveč da ji hoče mir diktirati. V tem oziru je treba počakati še točnejših informacij, predno bodemo mogli izreči svojo sodbo.

Wilsonov odgovor je strašen, je poniževalen, je trpka introdukcija izkušnje polnih časov, ki prihajajo nad centralne države.

★

Dunaj, 9. oktobra. Wilsonov odgovor na mirovno prošnjo Nemčije je učinkoval katastrofalno na merodajne kroge, ki so popolnoma potrti. Odgovor ne pripušča centralnim državam prav nobene možnosti ogorčenja, ker prošnja ni bila odklonjena.

Pogoji so težki. Če sprejme Nemčija 14 Wilsonovih točk brezpogojno in ne samo kot podlago za pogajanja, so vsled sprejetja Wilsonovih pogojev Alzacija - Lorena in Poznanjska že odstopljene. Enako so izgubljene tudi kolonije, če se glede njih ne dosežejo za Nemčijo kake garancije. Še težji je pogoj brezpogojnega izpraznjenja zasedenih pokrajin, ki so jih Nemci do sedaj vedno smatrali kot dragocene zastave v nemških rokah.

V slučaju, da izpolnijo Nemci ta najtežji Wilsonov pogoj, se pričakuje, da se prenese vojna na nemško ozemlje in vrh vsega še, da bodo potem šele stavljeni še težji pogoji kot garancije za izvedbo eventualnih mirovnih pogojev, in to še prej predno se mir podpiše.

V slučaju, da ententa zasede Belgijo, se je bati, da bo izbruhnilo tam med prebivalstvom z vso elementarno silo ogorčenje proti Nemcem zaradi nemških metod, uporabljenih za časa okupacije.

Splošno se presoja Wilsonov način odgovora kot diplomatično mojstrsko delo, ki sili centralne države, da pokažejo barvo.

Nemški komentar k odgovoru.

Berolin, 9. oktobra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Odgovora predsednika Wilsona tu še ni v uradnem besedilu. Natančno presoditi besedila za enkrat še ni mogoče. Vendar pa izhaja iz besedila, da bo treba s strani nemške vlade nadalnjih pojasnil. Za to je treba skrbnih posvetovanj vlade. Odgovor na zadnje vprašanje je dan z govorom predsednika Fehrenbacha v državnozborski seji z dne 5. oktobra, ki je v imenu nemškega naroda in državnega zbora izjavil, da državni zbor odobrava mirovno ponudbo in jo sprejema za svojo.

Berolin, 9. oktobra. (Koresp. urad.) »Norddeutsche Allg. Zeitung« piše z ozirom na Wilsonov odgovor: Zdi se, da imamo mnogo vzroka, upati, da bo mogoče nadaljevati mirovni korak.

Budimpešta, 9. oktobra. »Az Est« poroča iz Berlina, da zahteva po izpraznenju zasedenih pokrajin ne bo več ovira za nadaljna mirovna pogajanja. Brez pretiranega optimizma se lahko reče, da obstojajo dobri izgledi za mir.

Nemčija umakne svoje čete?

Dunaj, 10. oktobra. V tukajšnjih političnih krogih se je raznesla vest, da je Nemčija že sklenila umakniti svoje čete na nemško mejo. Ludendorff je bil politican v Berolin in je baje tej Wilsonovi zahtevi pritrdil.

Avstrija posrednje?

Berolin, 9. oktobra. Z oficijalne strani se poroča, da je Wilsonov odgovor odprl velike možnosti, vendar so še velikanske ovire, zlasti kar se tiče izpraznitve zasedenega ozemlja in vprašanja, ali je Nemčija sprejela znanih 14 Wilsonovih točk in ako se hoče sedaj razgovarjati samo o izvedbi ali pa samo o bistvu teh točk. Jutri se vrše nadaljna posvetovanja v tej zadevi. S strani Avstro - Ogrske je bil baje stavljen predlog, da naj prevzame jo Holandci varstvo ozemlja, katero zapuste nemške čete.

Posredovanje Nizozemske.

Frankfurt o. M., 9. oktobra. O nedeliskem kronskem svetu Nizozemske izvé »Frankfurter Zeitung«, da nizozemska vlada še ne smatra, da je prišel čas za posredovanje. Da pa bo nizozemska pripravljena na vse, je sklenila vlada, poslati zopet poslanika v Washington. Za poslanika je določen bivši kolonijski minister Cremer.

PAPEŽEVO POSREDOVANJE.

Berolin, 9. oktobra. (Koresp. urad.) »Neue Züricher Nachrichten« poročajo, da bo storil papež vse, da mirovna ponudba od centralnih držav ne bo odklonjena.

SAMO BELGIJI BI MORALA NEMČIJA PLAČATI 12 MILIJARD ODŠKODNINE.

Haag, 8. oktobra. »Morning Post« poroča: Obnovitev Belgije je predvsem pogoj za mirovne razgovore. Že začetkom tega leta je belgijska vlada izračunala očitno znano škodo Belgije na 12 milijard frankov.

Vojni svet v Versaillesu o premirju.

Ženeva, 9. oktobra. Glasom pariških brzojavk je pričel versaillski vojni svet danes popoldne s svojimi posvetovanji, ki bodo trajala do četrtka. Glasom poročila »Tempsa« se udeležuje posvetovanj 23 delegatov in državnikov entente. Posvetovanja se tičejo izključno vprašanja premirja. V četrtek, mogoče pa tudi šele v soboto bo prišlo do odločitve.

Odstop nemškega vojnega ministra.

Berolin, 9. oktobra. »Germania« izve, da je vojni minister v. Stein že dobil zaprošeni odpust iz urada. Za naslednika da je namenjen dosedanji načelnik vojnega urada general Scheuch.

Berolin, 9. oktobra. (Koresp. urad.) Generalmajor in šef urada v vojnem ministrstvu je bil imenovan za državnega in vojnega ministra.

Wilson Avstro-Ogrski ne bo odgovoril.

Dunaj, 9. oktobra. Čuden vtisk napravlja dejstvo, da Wilsonov odgovor, ki se je gotovo odposlal istočasno z odgovorom Nemčiji, še ni prišel na svitlo.

Medtem je dospelo iz Washingtona poročilo, da Zedinjene države za enkrat na avstro - ogrsko mirovno prošnjo sploh ne bodo odgovorile.

Nemški državni zbor sklican v soboto.

Berolin, 9. oktobra. Predsednik Fehrenbach je sklical prihodnjo sejo nemškega državnega zbora za soboto 12. t. m. ob 1. popoldne. Na dnevnem redu so sporočila državnega kanclerja.

OMILJENJE OBSEDNEGA STANJA NA NEMŠKEM.

Berolin, 9. oktobra. Cesar Viljem je vojaškim poveljnikom že izdal ukaz, s katerim se omilijo določbe obsednega stanja.

Nemški kabinet.

Berolin, 9. oktobra. Med parlamentarci, ki bodo vstopili v državno vlado, je tudi Konrad Kaufmann, ki bo politični svetovalec državnega kanclerja kot državni podtajnik v državni pisarni. Nadalje vstopi v kabinet socijalni demokrat Robert Schmidt in sicer vstopi v novi državni gospodarski urad.

Za Alzacijo - Loreno.

Frankfurt o. M., 9. oktobra. »Frankfurter Zeitung« izve, da bo v kratkem imenovan predsednik centruma poslanec Hauss za državnega tajnika Alzacije - Lorene kot naslednik barona Tschammeria.

Berolin, 9. oktobra. (Koresp. urad.) V političnih krogih se z gotovostjo zatrjuje, da bo prišlo vsled naznanjene avtonomije Alzacije - Lorene do važnih izprememb v tamošnjih državnih uradih. Namestnik von Dallwitz bo odstopil.

VTISK V ITALIJI.

Lugano, 9. oktobra. »Corriere della sera« prinaša vest, da je množica zelo razburjena in da organizirajo patrijotična društva propagando proti miru.

»Giornale d' Italia« svari italijansko prebivalstvo pred optimizmom ter izraža mnenje, da centralnim državam ni zaupati. Centralne države, zlasti pa Avstro - Ogrska še dolgo niso pripravljene odstopiti Italiji, kar ta zahteva. Italija bi bila v tej vojni podlegla, če bi sprejela status, kakršen je bil pred vojno.

Španski glasovi.

London, 9. oktobra. »El Liberal« piše: Na zapadni fronti je za vselej pokopan častihlepni despotizem. Naj bo uspeh ponudenega premirja kakršenkoli, despotizem se ne dvigne nikdar več. Gotovo je, da bo mir sedaj kmalu prišel. Zmaga narodov, ki se ne vdajajo militarizmu, je velik korak naproti zvezi narodov. — »El Pais« piše: Demokracija je zmagala. V bodoče bodo ljudje državljani in ne sužnji.

Ovacije Clemenceauu.

Dunaj, 9. oktobra. »Neue Freie Presse« poroča, da je prišlo pri neki sprehodni vožnji ministrskega predsednika Clemenceauu do velikih manifestacij v prilog vojske. Clemenceaua so slavili kot zmagovalca. V Parizu vlada silno navdušenje.

Ententa v Bolgariji.

Sofija, 6. oktobra. (Kor. urad.) Glasom privatnih poročil se je pri pogajanjih v Solunu s strani entente opozarjalo na to, da mora dati bolgarska vlada vse garancije, da se bo strogo držala pogodb, vsled česar se je namignilo, da je treba izpremembe v bolgarskem kabinetu. Malinov je na to pričel s pogajanji glede novega ustroja kabineta. Ententa je privolila, da naj bo kabinet sestavljen iz dveh demokratov, Malinova in Japčeva, iz treh narodnjakov, enega agrarca, enega socijalnega demokrata, enega radikalnega demokrata in generala Lukova, bivšega voditelja druge armade ter člana v Sofijo odposlane komisije. Da dobe narodnjaki najmočnejše zastopstvo, dasiravno imajo v sobranju samo 10 mandatov, izvira iz tega, ker so narodnjaki najbolj protivni centralnim državam. Ententna kontrolna komisija, katere francoski in angleški člani so dospeli že v Sofijo, nadzoruje delovanje kabineta. Pričakovati je že v najbližnji bodočnosti sporov v kabinetu, vsled česar bo ententa zelo ostro nastopala proti Bolgarski. Zdi se, da bo usoda Sofije podobna usodi Soluna.

Koalicija stopa v jugoslovanski Narodni svet.

Zagreb, 9. oktobra. Hrvatsko-srbska koalicija je izdala danes tale komunike:

Hrvatsko - srbska koalicija spoznava potrebo ustanovitve Narodnega sveta v sedanjem času ter je poverila petero svojim članom nalogo, da v to svrho stopijo v dogovor z ostalimi strankami.

V odbor so bili izvoljeni poslanci dr. Edo Lukinić, dr. Dušan Popović, Svetozar Pribičević, dr. Ivan Ribar in Večeslav Wilder.

Zagreb, 10. oktobra. Danes dopoldne ob 10. se vrši skupna konferenca včeraj izbranih zastopnikov hrv. - srbske koalicije z odborom, ki je bil v nedeljo od ostalih slovenskih, hrvatskih in srbskih narodnih strank v to svrho izvoljen. V tem odboru so dr. Korošec, dr. Laginja, dr. Sunarić, dr. Drinković, dr. Petričić. Upati je, da bo še tekom današnjega dne prišlo do popolnega sporazuma.

Dunajsko - madžarska rešilna akcija.

Šušteršič in Pilar kot zaupnika na Dunaju!

Dunaj, 9. oktobra. Dunajski krogi mobilizirajo v zadnjem trenutku vse, kar bi moglo pripomoči do kompromisa z Jugoslovani. Kot zaupnika jim služita — dr. Šusteršič in dr. Pilar. Oba sta na nujni poziv vlade dospela na Dunaj. Gospod Šusteršič se je prikazal v parlamentu, dr. Pilar pa bo zvečer govoril pred nemškimi grofi, borzijanci in poslanci v »Političnem društvu« über die kroatische Lösung našega narodnega vprašanja. Oba slavna državnika — ljubljanski in sarajevski — sta menda prevzela nalogo, da izvršita to, kar se je ponesrečilo Tiszi in Unkelhäusserju. Nič ni bolj značilnega za popolno nerazumevanje naših razmer, kakor dejstvo, da pričakujeta Dunaj in Pešta uspehov od vseh narodnih veleizdajnikov.

Iz vseh kotov se zadnje dni porajajo novi rešilni načrti. Nemški industrijalci in velekapitalisti, katerim so bile slovanske dežele od nekdaj najlepši objekt eksploatacije, propagirajo idejo zvezne države, v kateri bi mogli oni ostati gospodarji. Del visokega plemstva je nad to možnostjo že obupal. Zadnji čas so se pod vodstvom vplivnih visokih plemičev vršile konference, pri katerih so sodelovali tudi nekateri slovanski penzijonirani politiki. Sad teh konferenc je memorandum, ki je bil predložen te dni cesarju in ki nasvetuje, da naj se prizna češki in jugoslovanski državi neodvisnost pod pogojem, da ostanejo z ostalimi deli monarhije v državni zvezi (Staatenbund).

Od vseh strani danes vabijo Jugoslovane in Čehe na razgovore in posvetovanja. Naši voditelji pa se ne spuščajo v nobena pogajanja in odklanjajo vsako obvezno izjavo, katero podati so edino kompetentne vrhovne narodne reprezentacije, pri Čehih Narodni vybor, za Jugoslovane pa Narodno vijeće.

Tudi na Madžarskem se vse ruši. Madžarska vlada je akceptirala celo že princip prav široke avtonomije, samo da bi rešila integriteto madžarske krone. Na Slovaškem skušajo budimpeštanski vlastodržci izvesti nekak plebiscit proti češko-slovaški državi in za avtonomijo v okviru svetoštefanske krone, tisti vlastodržci, ki so še včeraj pošiljali v ječe vsakega Slovaka, kateri se je upal reči besedo proti jednotnosti madžarskega teritorija!

Značilno je, da pravijo danes na Dunaju: Saj Vam damo samoodločbo in Vas nočemo k ničemur siliti, dejansko pa vzdržujejo ves nasilni aprat, ki naj onemogoči, da pride svobodna volja narodov do izraza. Ne bodo nas prevarili in ukanili.

BOSANSKI MOHAMEDANCI NA DUNAJU.

Dunaj, 10. oktobra. Saborska poslanca Arnautović in Sariz - Agić se mudita te dni na Dunaju. Posvetovala sta se s Spitzmüllerjem in Hussarekom. Pritoževala sta se glede uprave in glede rekvizicij v Ercegbosni.

Važna posvetovanja v Pragi.

Praga, 9. oktobra. Včeraj in danes se je vršila tu skupna seja predsedstva češkega Narodnega odbora in Češkega Svaza. Seji je predsedoval dr. Kramař. Poslanca Klofač in Tusar sta obširno poročala o političnem položaju. Po temeljiti debati je bil dosežen v vseh točkah popolen sporazum.

KRŠČANSKI SOCIJALISTI IN SAMOODLOČBA NARODOV.

Dunaj, 9. oktobra. Krščansko - socijalna zveza je sklenila priznati pravico samoodločbe narodov Slovanom in Romanom ter zahtevati isto pravico tudi za Nemce. Na tej podlagi naj se preustroji Avstrija v federacijo narodnih skupin. Odločno odklanjajo podvrženje nemških pokrajin v Avstriji pod tuje narodne okoliše

Posvetovanja Nemcev.

Dunaj, 9. oktobra. Zastopniki nemških strank, zveze nemško - nacijonalnih strank, krščansko - socijalne zveze, nemške socijalno - demokratične stranke, nemške svobodomiselne zveze in vsenemške zveze so imeli skupno sejo ter konštatirali soglasje v vseh temeljnih vprašanjih. Razgovori se bodo nadaljevali.

Grof Karolyi kot likvidator Ogrske.

Dunaj, 10. oktobra. Naša informacija, da je grof Karolyi določen za ogrskega ministrskega predsednika, katerega naloga je rešiti integriteto ogrske države s pomočjo narodne avtonomije, se sedaj potrjuje. Danes je bil grof Karolyi pri cesarju v avdijenci in se je vrnil z naročilom, da naj nadaljuje svojo akcijo, katere namen je pridobiti Romune, Slovake in Srbe za svoj načrt. Zadnje dni je klical Karolyi voditelje zatiranih narodov na Ogrskem k sebi, toda uspeha ni imel. Romuni so vsako meritorno razpravljanje odklonili, Slovaki in Srbi so ostali povsem pasivni. Pozneje je Karolyi posameznim »narodnostim« ponudil ministrske portfelje. Zaman. Srbska radikalna stranka n. pr. mu je odgovorila, da to ponudbo odklanja. Karolyi si hoče sedaj zboljšati položaj s tem, da je izposloval, da se izpustijo internirani odličnjaki nemadžarskih narodov, oziroma se pomilostijo obsojeni politični »zločinci«. Slovanski krogi presojajo Karolyjevo akcijo z največjo skepso.

Med tem je Karolyi menda v sporazumu s Tiszo (!) in Andrassyjem (!) storil glede jugoslovanskega vprašanja še korak dalje. Madžari bi akceptirali Jugoslavijo, ki bi bila državnopravno zvezana z Ogrsko.

WEKERLE GRE.

Budimpešta, 9. oktobra. Danes je že jasno, da je Wekerle padel. V službi ostane samo še tako dolgo, da se bo ustanovila nova vlada. V opozicijonalnih krogih se zatrjuje, da bo grof Hadik novi šef vlade.

Manifestacija Poljskega kluba za ujedinjeno neodvisno Poljsko.

Dunaj, 9. oktobra. Proklamacija poljskega regentskega sveta je bila v Poljskem klubu sprejeta z zadoščenjem ter se je zlasti ugodno presojala določba, da naj se poljski državni svet razpusti in da naj vlada nemudoma izdela volilni red ter izvrši volitve na široki demokratični podlagi. Naglašalo se je zlasti, da proklamacija regentskega sveta popolnoma soglaša s poljsko deklaracijo v avstrijskem državnem zboru z dne 2. t. m.

Načelnik Poljskega kluba poslanec Tertil je izjavil v plenarni seji Poljskega kluba, v kateri sta bila navzoča tudi minister za Galicijo in naučni minister, tole: »Kot parlamentarno zastopstvo poljskih dežel v avstrijskem delu Poljske se pokl.nja Poljski klub visokemu regentskemu svetu zaradi proklamacije združenja vseh poljskih dežel.« Izjava je bila sprejeta z burnim odobravanjem. Na to je prebral načelnik izjavo konservativne skupine, da stoji ta na stališču združenja poljskega naroda, na stališču odstranitve krivice, ki se je zgodila Poljski vsled razdelitve in da zahteva zedinjenje vseh poljskih dežel v enotni državi. Konservativci izjavljajo, da pristopajo k deklaraciji Poljskega kluba z dne 2. t. m. Tudi ta izjava je bila z navdušenjem sprejeta. Predlog je bil sprejet. Regentskemu svetu v Varšavi je bila na to poslana brzojavka v zmislu te manifestacije.

Oficijelno nemško sporočilo o evakuaciji Poljske.

Varšava, 7. oktobra. Nemški državni kancler je poslal regentskemu svetu nastopno brzojavko: Pri prevzemu državnega kanclerstva mi je posebno na srcu zagotavljati visoki regentski svet kraljestva Poljskega, da sem soglasno z izjavo, oddano v državnem zboru, trdno sklenil urediti razmere nemške države do novo nastajajočega kraljestva Poljskega v duhu pravičnosti in razumevanja obojestranskih življenskih interesov in se potruditi za kolikor mogočo brzo odstranitev še obstoječih bremen okupacije. V zaupanju, da bosta imela visoki regentski svet in kraljevska poljska državna vlada razumevanje za moje stremljenje, bom takoj odredil vse potrebno za njih uresničitev.

Varšava, 8. oktobra. (Koresp. urad.) Varšavski listi prinašajo to - le brzojavko regentskega sveta nemškemu državnemu kanclerju: Regentski svet poljskega kraljestva je stremil za tem v medsebojnem sporazumljenju izgraditi razmerje nanovo vstalega poljskega kraljestva napram sosedni Nemčiji v duhu pravičnosti ter pozdravlja zato z zadovoljstvom sporočilo Vaše veličanstva, da se čim prej odstranijo ostala bremena okupacije. Naj bi bilo Vaši velikovojvodski visokosti dano, zagotoviti nemškemu narodu trajen mir po načelih, splošno priznanih pravic vseh narodov do samoodločbe in prostega razvoja.

Berolin, 9. oktobra. »Berliner Tageblatt« piše: Oklic poljskega regentskega sveta, ki se zavzema za Veliko Poljsko, je splošno presenetil. Kakor izvemo s poljske strani, je bil izdan oklic v sporazumu z okupacijskimi oblastmi.

POLJSKA NARODNA GARDA.

Krakov, 10. oktobra. Listi poročajo iz Varšave, da se tamkaj pripravlja poljska narodna garda, ki bo vzdrževala mir in red, dokler nemške čete ne zapuste okupacijskega ozemlja.

Za sporazum med Poljaki in Ukrajinci.

Dunaj, 9. oktobra. Poljski klub je pooblastil svoje predsedstvo, da prične s pogajanji z Ukrajinskim klubom glede sporazuma v primernem času.

Turčija pred pogajanji.

Carigrad, 8. oktobra. (Kor. urad.) Kakor poroča list »Vakit«, je podal veliki vezir Talaat paša sultanu demisijo kabineta, ki je bila sprejeta. Vodstvo poslov do sestave novega kabineta je bilo izročeno prejšnjemu veleposlaniku v Londonu Tevfik paši.

NOVI TURŠKI KABINET.

Berolin, 9. oktobra. »Deutsche Zeitung« poroča iz Carigrada, da je turška vlada padla. Padel je dosedanji veliki vezir Talaat paša in generalisimus Enver paša. Naslednik kot veliki vezir je Tevfik paša, 76 let star, kavkaškega rodu, staroturk v reakcijonarnem smislu, eden najintimnejših prijateljev umrlega nemškega veleposlanika Marschalla, poročen z neko Nemko. Generalisimus je sedaj Izet paša, Albanec iz Ohride, ki se je vojaško izvežbal v Nemčiji, udušil leta 1910 vstajo v Jemenu ter stal v balkanski vojni na strani v. der Golz paše.

Carigrad, 8. oktobra. (Koresp. urad.) Stranka za enotnost in napredek je imela včeraj v zbornici važno sejo pod vodstvom svojega načelnika Talaad paše. Bivši poslanik v Sofiji Fetibeg je interpeliral na čelu poslancev svoje skupine vlado o notranji in zunanji politiki ter zlasti vprašal, zakaj je Turčija vstopila v vojno in kaj bi mogla biti posledica in cilj te politike. Talaad paša je podal pojasnila o notranjem in zunanjem položaju ter razložil vzroke skupaj z zavezniki stavljene prošnje za premirje in mir. Stranka misli, da mora podpirati vsako vlado, ki jo bo poklical sultan na krmilo. Neki poslanec se je zavzel za složnost med strankami, ker je sedanji čas neprimeren za strankarske spore. Talaad paša je pojasnil, da zahtevajo izpremembe, nastale vsled svetovne vojne, važne izpremembe v upravnih načelih Turčije, kar zahteva tudi globoko segajoče izpremembe v organizaciji stranke za enotnost in napredek, ki naj se na prihodnjem kongresu predlagajo.

Španski kabinet odstopil

Haag, 9. oktobra. Iz San Sebastiana poročajo, da je celotni španski kabinet odstopil.

Madrid, 7. oktobra. (Koresp. urad.) Listi poročajo, da je vsled demisije naučnega ministra nastala v kabinetu že pred več dnevi notranja kriza. Velik del časopisja navaja notranje politične vzroke kot neposredni odstop Albe. Uradnih poročil še ni. Zatrjuje se, da bo klub odstopu naučnega ministra ostal sedanji kabinet na krmilu.

Rusko-ukrajinska mirovna pogajanja prekinjena.

Kijev, 7. oktobra. Rusko - ukrajinska mirovna pogajanja so bila v današnji plenarni seji do nadaljnega prekinjena. Premirje naj ostane še nadalje v moči, kakor naj še nadalje ostanejo konzularna zastopstva. Nadaljujejo se dela v pogodbi za premirje imenovanih komisij za prometna vprašanja, izmeno blaga ter za Rdeči križ. Del ruske delegacije odpotuje danes, drugi del pa ostane v Kijevu, da nadaljuje komisijska posvetovanja.

Boljševiki zopet v Samari.

Moskva, 8. oktobra. (Kor. urad.) Petrogradska brzojavna agentura poroča: Boljševiki so zavzeli Samaro 7. tm. ob 8. zvečer. Prebivalstvo jih je sprejelo z navdušenjem. Pred zavzetjem so se bili dvignili delavci proti Čeho-Slovakom. Plen je velikanski. V trenutku ga še ne moremo pregledati. Tako je padla pod močnimi udarci rdeče armade zadnja trdnjava protirevolucije. Sedaj je vse ozemlje ob Volgi v naših rokah. Sedaj bomo dobili potrebni kruh za mlado sovjetsko Rusijo. Ta zmaga nam daje novega poguma v boju za idealni komunizem.

Ruski teror.

Amsterdam, 9. oktobra. Glasom poročila Reuterjevega urada v Petrogradu je bil bivši ministrski predsednik Trepov dne 25. septembra ustreljen.

Kaj je dunajski šmok pisal o Wilsonu.

»Arbeiter Ztg.« piše povodom mirovne prošnje centralnih držav Wilsonu med drugim: Kadar se bo odgovarjalo na vprašanje, ki je bo svojčas stavilo vse izmučeno človeštvo z upravičeno besnostjo, zakaj jemljejo centralne države šele po devetih mesecih v poštev Wilsonove točke, ne bo mogoče iti preko naravnost sramotnega nastopa takozvanega javnega mnenja na Dunaju napram Wilsonovim točkam. Da se tega javnost spomni, hočemo samo v odlomkih prinesti, kar je pisalo nemško dunajsko časopisje o Wilsonu in kako je hujskalo proti miru. Oficijozni »Fremdenblatt« je prinesel 12. januarja 1918 naravnost infamen članek o cinični brutalnosti Wilsonovi, o njegovih frazah, ki ne pomenijo ničesar, o njegovi poslanici, ki da je podobna policijski naredbi in ki gre za tem, da uredi svet po njegovih političnih in gospodarskih težnjah. — »Neue Freie Presse« je pisala takrat tole: Če bi ne izvirala iz Wilnove poslanice za milijone nova nesreča, bol in glad, bi se izplačalo o njej pisati. Žalostno je, da ima poglavar enega izmed največjih narodov še vedno, ko se dviga toliko rok k nebu za odrešitev, voljo, da poniža monarhijo in Nemčijo. On hoče imeti svojo vojno in ameriška mladina mora prelivati svojo kri na evropskih bojiščih. Njegovih 14 točk je načrt za bodočo razdelitev sveta. Poleg neverjetnosti, da mu ne gre za lastno zemljo, marveč samo za druge, prihaja še oholost, ki vidi v Nemcih in Avstrijcih samo podrejena bitja. Wilsonova spomenica ima tudi namen, da poruši dogovore v Brestu Litovskem. Predsednik Wilson sumniči in hujska. — Podobno je pisal tudi »Neues Wiener Tagblatt«. »Reichspost« pa je nazivljala Wilsona carja republike največjih vojnih milijonarjev ter trdila, da je njegova poslanica samo sad egoističnega preračunavanja. Danes pa ti listi ne morejo prehvaliti Wilsona, njegove pravicoljubnosti in želje po miru.

Korupcija javnih oblasti.

Graško namestništvo kompromitirano.

Dunaj, 9. oktobra. V Brežicah so zaplenili 80 vagonov živil iz Hrvatske. Pri tej priliki so bile odkrite velike nerednosti, ki kompromitirajo graško namestništvo. To je organiziralo tihotapstvo iz Hrvatske, kar pa še ni samonasebi zlo. Toda monopol za to tihotapstvo je dalo namestništvo v roke neki renegatski tvrdki, ki je živila smela izvažati na škodo naših jugoslovanskih dežel samo v Gradec in Gastein. Clary je osebno zapleten v to afero. Dr. Benkovič je predložil ministru za prehrano obširno spomenico in je tozadevno konferiral tudi s polkovnikom Hallersdorferjem.

K temu poročilu smo izvedeli še tole: C. kr. okrajni glavar v Brežicah je imel od namestništva vedno velike vsote na razpolago, da je mogel uspešno organizirati tihotapstvo. Ubogim ljudem so konfiscirali s trudom in nevarnostjo iz Hrvatske prinešena živila, c. kr. oblastnije pa so prevažale v malih in velikih množinah tihotapsko blago in c. kr. uradniki v uniformah so nosili moko, mast, slanino iz Brežic »uradno« v Gradec, Mürzzuschlag, Bruck ter v druge, seveda izključno v nemške kraje. Če je ubogi slovenski delavec imel seboj 5 kg moke, so mu jo brez pardona vzeli, v istem vagonu pa je morda sedel gospod c. kr. nemški oficijal ali komisar iz Admonta na tolstem nahrbtniku, v katerem je bilo polno moke in masti, da jo nese svojim čestitim nemškim someščanom.

Državni zbor.

Dunaj, 9. oktobra.

Predsednik Gross je otvoril sejo ob 10. uri dopoldne. Poljedelski minister je poročal o računskem zaključku državnega melioracijskega fonda za upravno leto 1916/17. Nato preide zbornica v debato o vladni izjavi 1. oktobra.

Domobranski minister Czapp je nato odgovarjal na interpelacijo radi kotorskega procesa. Pri tem je doživel zelo težak poraz. Komaj je omenil minister Czap proces v Kotoru, že so ga prekinili poslanci Glöckel, Vrstovšek in Stein z medklici.

Posl. Vrstovšek: Samo lakota in nevredno ravnanje sta bila kriva.

Posl. Glöckel: Seveda, ubogi pomorščaki niso Poljski klub.

Ko je baron Czap zagovarjal generaliteto in častnike, mu je poslanec Vrstovšek zaklical: Sramota je, kako postopajo z našimi vojaki. To so največji zločinci!

Ko je Czap hvalil vrle čete, so ga prekinili medklici: Na bojnem polju jih obešajo.

Ko je govoril baron Czap o avstro - ogrski armadi kot ljudski armadi z demokratičnimi napravami se je oglasil hrupen smeh.

Posl. Seitz je prisilil Czapa k izjavi, da se ne šali, marveč da smatra stvar za zelo resno. Czap je izgubil kontekst in dolgo časa ni vedel naprej.

Domobranski minister o zadevi kotorskega procesa ni mogel ničesar povedati, ker so mu medklici poslancev zmešali ves kontekst, samo toliko je naglašal, da smatra upor mornarjev kot eno najtežjih dejanj vojakov proti disciplini, ker je pri tem tekla kri in ker je bila nevarnost, da izgubi avstrijska mornarica nekatere enote.

Glede stotnika Wolfganga je povedal, da je bila vložena ničnostna pritožba proti oprostilni razsodbi in da bo v najkrajšem času v tej zadevi sodilo najvišje vojaško sodišče.

Poslanec Angerman (Poljski klub) pozdravlja v imenu Poljakov oklic poljskega regentskega sveta ter upa, da bodo Poljaki že v kratkem vstopili kot svobodni bratje v rodbinov narodov.

Govoril je na to češki agrarec poslanec Zahradnik, ki je temeljito obračunal s sistemom. Njegova izvajanja so udarjala s tako silo, da se navzoči nemški posinci sploh niso upali odgovoriti. Zelo učinkoviti so bili protesti, ki so se tikali persekucij proti predsedniku železniške zveze Navratilu. Navratil je bil pri neki intervenciji izjavil, da je situacija med uradništvom in drugimi nastavljenci zelo kritična. Zaradi te izjave je bil kar čez noč poslan na fronto. Poslanec dr. Zahradnik je storil železniškega ministra Banhansa osebno odgovornega po principu »kri za kri« za življenje Navratila. Takoj ob pričetku svojega govora je izjavil, da upa, da je ta govor njegov zadnji govor v tem parlamentu.

Poslanec naglaša, da bodo Čehi z Nemci na Češkem že sami prišli do sporazuma. Sedaj se mude na Češkem provokaterji, ki hujskajo Nemce proti Čehom. Ti so posebno odgovorni za vse posledice. Tudi proti svojim zasledovalcem v zaledju in v vojski bodo Čehi nastopili s strogo sodbo. Vse, kar nas je še vezalo na to državo, je odpadlo. Zaman je vabiti Čehe k novim posvetovanjem.

Poljski socijalni demokrat poslanec Reger je naglašal, da so avstrijske vlade vedno odtujevale svoje narode državi. Dotaknil se je tudi vprašanja nazadovanja v poljskih premogokopih.

Poslanec dr. Fiedler je naglašal, da narodna avtonomija po načelih vlade Čehom nikakor ne zadostuje. Za sedaj ne gre za veliko ustavno krizo, marveč za rešitev velikega državnega in narodnega problema, ki sega daleč preko mej monarhije. S priznanjem točke 10. Wilsonove formule je skupna vlada tudi priznala, da se je glede avstrijskih narodov pogajati internacijonalno in da so notranjepolitična vprašanja sedaj mednarodna vprašanja. To je zasluga avstrijske in nemške vlade. Od avstrijskega parlamenta in od avstrijskih vlad Slovani ne pričakujemo nobenega saniranja. Govornik se zavzema končno za revizijo dualizma, ki se seveda na normalen način in z normalnimi sredstvi ne da izvršiti, marveč samo potom višje moči.

Poslanec Breiter (radikalni demokrat) zahteva, da naj parlament ustvari koalicijsko vlado, toda brez politikov od včeraj.

Poslanec dr. Levickij (Ukrajinec) je grajal metode pri obnovitvi Galicije.

Govoril je na to minister za ljudsko zdravstvo dr. Horbaczewsky o španski bolezni. Povedal je, da ima vlada na razpolago samo 3000 kg aspirina, da je vojni in domobranski minister obljubil oprostitev večjega števila zdravnikov, da je nemogoče izolirati bolne in da je tudi vsaka desinfekcija nemogoča. Na Dunaju samem se je dalo na razpolago za take bolnike, ki morajo v bolnico, 700 postelj. Bilo bi treba mnogo večjega števila.

Konec seje ob pol 5. popoldne. Prihodnja seja jutri ob 11. dopoldne.

Parlament bo odgoden?

Dunaj, 9. oktobra. »Neues Wiener Tagblatt« je izvedel, da bo parlament še ta teden odgoden z ozirom na zunanji položaj.

KABINET LAMMASCH.

Dunaj, 9. oktobra. V nemških parlamentarnih krogih se zatrjuje, da sta dvorni svetnik Lammasch in prof. Redlich poklicana, sestaviti prehodno ministrstvo. V najkrajšem času bosta poklicana k cesarju.

Metoda stotnika Bauerja v Lipnici.

Dunaj, 9. oktobra. Poslanec Verstovšek in tovariši so vložili interpelacijo na domobranskega ministra, ki se bavi z metodami v šoli za častniške aspirante v Lipnici, kjer uganja stotnik Bauer svojo nemško - nacijonalno politiko, porablja frekventante te šole za asistence, patrulje, straže eskorte, častne straže itd., kjer je prehrana nezadostna in skrajno slaba, ležišča nezadostna, polna stenic in uši, kjer stotnik med podukom politizira, kakor pri vrčku piva, psuje Slovane in njih politične voditelje, kjer vrši stotnik Bauer cenzuro nad privatnimi pismi, da dobi gradivo za p. u. in p. v. Poslanci vprašajo, ali se hoče domobranski minister nemudoma informirati in poklicati stotnika na odgovor.

400.000 K za slovenske dijake.

Dunaj, 9. oktobra. Poslancu Vrstovšku je nauč. minister Madeyski na njegovo ponovno intervencijo izjavil, da je zadeva glede ustanove Ferk ugodno rešena. Po triletnem boju se je torej posrečilo zadevo končati v prilog ubogim slovenskim dijakom, katerim nemškonacijonalni kurs pri vladi ni privoščil kruha. Obenem je ta zadeva dokaz, na kak podel način je hotel nemškonacijonalni sistem ugrabiti stradajočim slovenskim dijakom lepo vsoto 400.000 K. Namestništvo v Gradcu je na zahtevo naučnega ministrstva vprašalo mestni urad v Mariboru za svet in ta je odgovoril, da naj se ustanova dovoli samo, če je bodo deležni tudi Nemci. Sedaj je te zarote proti slovenskim dijakom konec.

Pogajanja v Solnogradu razbita?

Dunaj, 9. oktobra. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da so se gospodarska pogajanja med Avstrijo, Ogrsko in Nemčijo v Solnogradu včeraj končala in da so udeležniki zapustili Solnograd. Zatrjuje se, da so se pogajanja definitivno razbila.

Kaj veljajo pogodbe?

Poročali smo že, da se je obrnila vlada ruske socijalistične federativne republike do nemške vlade s prošnjo, da naj smatra brest - litovsko pogodbo za ničevo. Nemška vlada je nato odgovorila, da nima ničesar proti temu, da se pogodba razveljavi, toda šele na splošni mirovni konferenci. Do takrat pa mora Rusija izpolnjevati vse v brest - litovski pogodbi postavljene točke. Nemčija se je s tem postavila na stališče »beati possidentes«. Iz Rusije hoče dobiti še vse zlato, ker upa, da se bodo pogajanja, če tudi bi se pričela na podlagi mirovne prošnje centralnih držav, vendarle zavlekla. Nemčija pa upa dobiti iz Rusije tudi še nekaj živil. Na drugi strani pa vidimo, da se hoče Rusja okoristiti po ne ravno razveseljivem vojaškem položaju Nemčije in pritisniti na njo, da popusti, s prikrito grožnjo, da bo morala sicer računati eventualno s sovražnostjo Rusije. Nemčija ni mogla odgovoriti naravnost z »ne«, ker se je bila v svoji mirovni prošnji do Wilsona obvezala, pripustiti tudi revizijo brest - litovske in bukareške mirovne pogodbe. To je en slučaj, kako se smatrajo z nemške in tudi z ruske strani svete pogodbe, sklenjene za večne čase, samo za kos papirja, kakor je smatrala Nemčija pogodbo glede Belgije za stvar, ki se sme prezirati kakor to kažejo njeni interesi. Obenem je to dokaz, da pogodbe na podlagi takozvanih »siegfriednov« s te ali one strani nimajo prav nobene veljave in ne morejo preprečiti bodočih vojen.

Še bolj drastičen pa je drug slučaj. Tudi Turčija je podpisala brest - litovski mir ter se je v členu 4. izrecno zavezala, dovoliti prebivalstvu provincij Kars, Ardahan in Batum pravico samoodločbe. Takrat turške čete niso stale v teh provincijah in naravno je, da po sklepu miru z Rusijo niso smele prekoračiti mej, ki so jih imele turške čete zasedene ob sklepu miru, če to ni bilo izrečno dovoljeno v mirovni pogodbi. Turki pa so vdrli v te pokrajine, jih zasedli, oplenili in oropali, izvršili nešteta grozodejstva ter nasilno poklicali vse moško prebivalstvo od 19. leta naprej k vojakom. Regularne turške čete so zasedle tudi Baku, vsled tega je objavila vlada ruske socijalistične federativne republike noto, ki popolnoma po pravici naglaša, da je otomanska vlada celih šest mesecev neprestano in kljub vsem protestom sovjetske vlade kršila določbe brest - litovskega miru. Na ta način je otomanska vlada pokazala, da brest - litovski mir za njo ne velja. Vlada ruske socijalistične federativne republike je torej prisiljena, konštatirati, da je vsled nastopa otomanske vlade brest-litovska pogodba, ki naj bi bila ustvarila med Rusijo in Turčijo mir, ničeva in da ne obstoja več. To je drug slučaj, ki jasno kaže, da pogodbe, sklenjene na takozvanem Siegfriednu, nimajo nobene veljave.

Cambrai padel.

London, 9. oktobra. (Kor. ur.) Reuter. General Haig poroča: Vdrli smo v Cambrai.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 9. oktobra. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. **Med Cambraiem in St. Quentinom se je bitka vnela iznova. S silnimi artilerijskimi masami ter s strnitvijo oklopnih voz in letalskih skupin so Angleži v družbi s Francozi in Amerikanci napadli našo fronto od Cambraia do St. Quentina. Na severnem napadalnem krilu smo sovražnikov naval po trdem boju proti opoldnevu zlomili na cesti severno od Cambraia na Bohain. V večernih urah so se tu ponesrečili ponovni sovražnikovi napadi. Po obeh straneh v smeri na Le Cateau vodeče Rimske ceste se je posrečil nasprotniku vdor v naše črte. Prestregli smo njegov sunek v črti Walincourt, Elincourt in zapadno od Bohaina. Na južnem krilu napadališča je mogel nasprotnik pridobiti samo malo ozemlja. Južno od Montbrehaina bojujoče se čete so vse sovražnikove napade odbile v svojih prednjih infanterijskih pozicijah. Ker jih je vdor v sredino bojne fronte ogrožal v njih boku, so morale na večer svojo fronto na zapadnem robu Fresnoy le Grand vzeti nazaj. V Champagni so Francozi, Amerikanci med Suippo in zapadno od Aisne z velikim razvijanjem moči zopet pričeli s svojimi napadi. Po poveljih, ki smo jih našli, so ponovno nameravali predor naše fronte. Samo po obeh straneh St. Etienne je vdri sovražnik v naše črte. V popoldanskih urah napravljeni protinapad je vrgel sovražnika zopet nazaj. Na ostali fronti so se sovražnikovi napadi popolnoma ponesrečili. Krajevna vdorišča smo zopet izčistili s protisunkom. Zavrnili smo delne napade na Aisni in jako ljute napade Amerikancev na vzhodnem robu Argonskega gozda in v dolini Aire. Na vzhodnem bregu Mose je po močni artilerijski pripravi sovražnik napadel med Brabantom in Ornesom. V gozd Consenvoye vdirajočega nasprotnika smo tamkaj ustavili. — Na ostali fronti smo ga odbili od svoje bojne črte. — v. Ludendorff.**

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 9. oktobra. Na bojni fronti med Cambraiem in St. Quentinom smo se umaknili v zadaj ležeče pozicije ter smo zapustili Cambrai. Delni boji v Champagni. Na obeh bregovih Mose so se razvili novi sovražni napadi.

Med Cambraijem, ki je prešel v angleške roke, in St. Quentinom, ki so ga morali Nemci že pred dnevi prepustiti nasprotniku, so združene angleške, francoske in ameriške čete nemško fronto ob ravni veliki Stari rimski cesti, ki se nekaj kilometrov severo - zapadno od St. Quentina proti severo - vzhodu odcepi od velike ceste Amiens - St. Quentin in teče mimo mesta Le Cateau k belgijski meji, potisnili za dobrih 10 km nazaj in jo vzbočili tako, da poteka sedaj od Escautskega pretoka (na jugu Cambraija) v loku, čigar tetiva je dolga kakih 30 km, ob vaseh Crevecoeur - Lesdain - Walincourt - Elincourt-Montbrehain - Fresnoy le Grand - Remaucourt nazaj k pretoku ki se ondi, namreč na severu St. Quentina, imenuje Canal de la Somme ali pa Canal de St. Quentin. Trg Bohain leži 10 km vzhodno od Le Cateleta (ob Escautskem pretoku ležečega trga), ob veliki cesti, ki teče iz Cambraija proti jugo - vzhodu v mesto Guise (ležeče ob najzgornejši Oisi) ter ob železnici, ki je od St. Quentina speljana proti belgijski meji (v Maubeuge) 7 km južno - vzhodno od prej označene Stare rimske ceste. Vasi Walincourt in Elincourt ležita jedva dobre 3 km vsaksebi, pri veliki cesti Cambrai - Guise, od Stare rimske ceste prot zapadu oddaljeni le malo kilometrov. Vas Fresnoy le Grand, ki so se od nje morale umakniti nemške čete, da se izognejo zajetju, leži ob veliki cesti St. Quentin - Bohain, od St. Quentina oddaljena 14. od Bohaina samo 5 km. Fresnoy je postaja pravkar omenjene železnice St. Quentin - Maubeuge. — Vas St. Etien-

ne leži ob potoku Arnes sredi šampanjske fronte, od prvotnih nemških postojank proti severu oddaljena približno 30 km. — Vas Brabant leži ob vzhodnem bregu Moze, kakih 16 km severno od Verduna, vas Ornes pa približno 12 km vzhodno od Brabanta ob veliki cesti v Etain. Vas Consenvoye leži tik nad Brabantom ob Mozi, Consenvoyski gozd pa se v precejšnjem obsegu širi par kilometrov severo - vzhodno od Brabanta, oziroma Consenvoyja.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

7. oktobra zvečer. V pokrajini severo - vzhodno St. Quentina so izvršile francoske čete razna krajevna podjetja tekom dneva v svrho, da zboljšajo svojo fronto. Rezultati so bili ugodni. Število vjetnikov, ki so bili pripeljani zadnjih 24 ur, znaša nad 700. Na fronti na Suippesu in ob Arnesu se odpor Nemcev ni zmanjšal. Ob Arnesu so vzele z ljutim protinapadom vas Etienne, katero so Francozi zopet zavojevali in vjeli 100 mož. Dalje zapadno so vzeli Francozi po ljutem boju močan sistem jarkov, ki je kril okolico južno Isle ob Suippesu. V trdem boju so dosegli konce St. Etienne na Suippesu. V pokrajini Aumenoncourt - le - Petit so izsilili francoski oddelki na dveh mestih prehod čez reko. Na levem krilu so se Francozi polastili Berry - au - Baca.

8. oktobra dopoldne. Tekom noči so zavzeli Francozi v pokrajini južno od St. Quentina pozicije med Harlyem in Neuvillom - St. Amand. Nemci so svoje črte besno branili. Francozi so prodrli na severu preko te vasi. Artiljerijski boj je bil silen južno od Oise in na fronti Suippes. Severno reke Arnes so poskušali Nemci obrezuspešiti naše včerajšnje pridobitve. Poskusi so se ponesrečili s težkimi izgubami za Nemce. Število v včerajšnjih bojih ob Arnesi vietih presega 600.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

7. oktobra. V krajevnih bojih v bližini Aubencheul - au - Boisa smo vjeli okoli 400 mož. Včeraj popoldne je pripeljala ena naša patrulja na odseku Oppy 34 vietnikov in 4 strojne puške. Ponoči smo si uredili straže ob prehodih preko kanala severno Aubencheul - au - Baca, kakor tudi severo - vzhodno in jugo - vzhodno Hauvine. Neka druga patrulja je vjela nemško stražo vzhodno Berclaua. Severo - zapadno Marequarta smo nekoliko napredovali.

9. oktobra popoldne. Tretja in četrta armada sta zopet pričeli z napadom ter povsodi napredovali. Včeraj smo vjeli 8000 mož.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

7. oktobra. Naše čete so pregnale sovražnika iz Chatel Chehery in so vzele, ko so premagale njegov obupen odpor, vladajoče višine zapadno Aire. Na drugih odsekih, katere smo držali, se ni zgodilo nič posebnega.

Vojna v nemški vzhodni Afriki.

Ženeva, 8. oktobra. »Petit Parisien« pravi, da so Nemci v Vzhodni Afriki prekoračili reko Revno in da so se umaknili v velike gozdove. General Lettow - Vorbeck bi bil torej prebil sovražne črte ter bi se nahajal zopet na tleh nemške Vzhodne Afrike.

Boji v Italiji in na Balkanu.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. oktobra. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. **Italijanski artilerijski ogenj se je precej zvišal na vsej gorski fronti. V dolini Daone, na Adiži in neposredno vzhodno Brente je prišlo do infanterijskih bojev, ki so se za nas srečno izvršili.**

Balkansko bojišče. **V Albaniji so Francozi in Srbi vkorakali v Elbasan, ki smo ga mi zapustili. V Stari Srbiji nobenih posebnih dogodkov.**

Zapadno bojišče. **Pri včerajšnjih težkih obrambni bojih pri Verdunu so se slavno udeleževale avstro-ogrske čete fml. Metzgerja.** — Šef gen. štaba.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

8. oktobra. Motilni ogenj naših baterij je vidno poškodoval sovražni obrambni sistem v Judikariji, v Lagarinski dolini in v okolišu Grappe. Sovražna artilerija je delovala od časa do časa vzdolž Piave. Patruljski boji na koncu doline Frenzelle. Preteklo noč so obstreljevali naši vodljivi zrakoplovi učinkovito sovražna letališča in preskrbovalna središča v Trentinu in v Benečiji.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO IZ ALBANIJE.

8. oktobra. Tekom 6. oktobra so naše čete vrgle nazaj oddelke sovražnih slednjih čet. Naše čete so dosegle Skumbi.

Balkanski vlak.

Berolin, 9. oktobra. Balkanski vlak iz Berolina vozi samo še do Niša.

FRANCOSKO URADNO POROČILO Z BALKANA.

6. oktobra. Avstro - ogrske bojne sile, ki so prišle z italijanske fronte in so bile dne 5. oktobra v pokrajini Vranja poražene, se umikajo v neredu in v smeri na Niš in so pustile francoskim in srbskim četam, ki jih zasledujejo v smeri na Leskovac, 1500 vjetnikov, 12 topov, med temi 6 težkih, in 30 strojnih pušk. Dalje proti zapadu so dohitele francoske čete močan nemški oddelek na umiku, ga razpršile, se polastile kolodvora v Kačaniku in odvzele mnogo transportov in 1 popoln vlak. V boju je padlo v naše roke okoli 100 vjetnikov, med temi 5 oficirjev. V Albaniji prodirajo zavezniške bojne čete preko Dibre po cesti v Elbasan. Ponoči je bil močan sovražni oddelek v volkanskih višinah severo - zapadno izliva Devolija in Langaice vržen nazaj.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na:

drja Viktora Sušnika, pisarna dr. Trilerja, Dalmatinova ul. št. 2.

Politične vesti.

= **Jugoslovanska socialistična konferenca za državo SHS.** Dne 6. oktobra se je vršila v Zagrebu jugoslovanska socialistična konferenca. Po dolgi razpravi je bila sprejeta od slovenskih in hrvatskih delegatov sledeča resolucija: I. Jugoslovanska socialistična konferenca, vršeča se 6. oktobra 1918., izjavlja, da stoji v soglasju s svojimi dosedanjimi programatičnimi izjavami v narodnem oziru neomejno na stališču popolne samoodločbe narodov ter zahteva zato združitev SHS. v samostojno demokratično jugoslovansko državo. Nacionalno državo je namreč smatrati kot predpogoj za uspešnejši razredni boj. — Glede obmejnih, narodno mešanih krajev, smatra konferenca za potrebno, da se njih pripadnost uredi dogovorno s prizadetimi narodi ter odklanja vsako nasilstvo tako napram svojemu narodu kakor napram drugim. Obsoja seve vsako tako narodno politiko, ki bi onemogočila sporazum z narodi, ki so bili doslej v svojem gospodarskem življenju navezani na trgovske in prometne zveze skozi naš jugoslovanski teritorij. — Konferenca smatra, da je z ozirom na zgodovinsko dobo, v koji se nahajamo, tako v interesu jugoslovanskega proletarijata, kakor tudi v interesu nujne rešitve jugoslovanskega vprašanja, da stranka sodeluje v N. S. oziroma v vseh točkah, ki ne nasprotujejo našim socialističnim načelom. Vsled tega konferenca izjavlja, da jugoslovanske soc. dem. stranke stopijo v posamezne Narodne Svete, oziroma v osrednji Narodni Odbor ter tam uveljavljajo svoja socialistična načela, ki se tičejo rešitve narodnih, političnih, gospodarskih in kulturnih vprašanj ter da v potrebi odločno nastopijo proti vsemu onemu, kar bi našim načelom nasprotovalo. — III. Z ozirom nato, da bode taktika jugoslov. soc. dem. strank v Narodnih Svetih in v Narodnem Odboru, kakor tudi drugod enotna, smatra konferenca za potrebno, da se izvoli stalen jugoslovanski socialistični svet, ki naj bo sestavljen iz treh zastopnikov vsake jugoslov. soc. dem. stranke in v katerem naj bodo posebe, vsled specialnih razmer zastopane tudi jugoslov. soc. dem. organizacije iz Dalmacije in iz Ogrske. — IV. Konferenca je mnenja, da je vzpostavitev proletarske internacionale nujno potrebna z ozirom na to, ker bodo razredni interesi, v nacionalnih državah zahtevali medsebojno internacionalno pomoč. Zato se nalaga Jugoslovanskemu Socialističnemu Svetu, da s svoje strani išče način, kako se internacionala znova oživotvori. — Bosanski sodrugi niso glasovali za to resolucijo radi svojega stališča, ki soglaša s stališčem sklepov soc. zborovanja v Zimmerwaldu in so izjavili, da jim je žal, ako ni prišlo na konferenci do skupnega sklepa. Sicer bodo predložili sklep izvrševalnemu odboru bosanske soc. stranke v pretres.

= **Važno zborovanje socijalnodemokratične stranke v Trstu** se bo vršilo jutri, 11. t. m., z dnevnim redom: 1. Poročilo političnega odseka. 2. Sedanja politična situacija.

= **Zadnja beseda Jugoslovanov.** »Venkov« pravi glede na potovanje grofa Tisze po jugoslovanskih deželah: Jugoslovanski narod je možato in odkrito izrekel svojo zadnjo besedo. Povsodi, kamorkoli je prišel grof Tisza na svoji famozni poti, je slišal samo eno zahtevo, ki je zahteva vseh Jugoslovanov: edina rešitev je slovensko-hrvatsko-srbska država. Oportunistični politiki, kakor tudi muslimani v Bosni, so mu to povedali. To je bil popolni, pa tudi popolnoma zasluženi politični in moralični poraz grofa Tisze, ki misli, da je v monarhiji vsemogočen, pa ta poraz je tudi poraz vseh budimpeštanskih mogočnežev. Obnašanje, katero je kazal Tisza v Sarajevu, bi se bilo v drugem času in ob drugih razmerah tudi drugače zavrnilo.

= **Izredno zborovanje nemško-avstrijskih mest.** Z Dunaja poročajo, da je sklical dunajski župan dr. Weiskirchner na dan 24. oktobra izredno zborovanje nemško - avstrijskih mest.

= **Kotor in Marmaroš - Sihota.** »Arb. Z.« je pisala te dni: Pred trdnjavsko sodnijo v Kotoru je obtoženih 384 mornarjev radi prekršenja vojaške discipline. Trideset oficirjev vodi obrambo. Glavna razprava utegne trajati tri mesece. Vsled velikega števila obtožencev in obetanega dolgega razpravljanja se da ta proces primerjati z baš pobitim procesom proti poljskim legijonarjem. Samo kaznjiva dejanja, katerih so obtoženi mornarji, so tudi s čisto vojaškega stališča mnogo milejša, kakor ona poljskih legijonarjev. Pa tudi olajševalnih okolnosti se da za mornarje v Kotoru navesti mnogo več kakor za Poljake; pred vsem hrepenenje po miru in skrajno trde življenjske pogoje. Vendar pa je postopanje v kotorskem procesu čisto drugače, kakor pa v Marmaroš - Sihoti. O tem se je poročalo na dolgo in široko, o kotorskem procesu se ne sme nič poročati, čeprav ni brez interesa in čeprav bi sovražnik iz poročil ne mogel ničesar novega izvedeti. Važen pa je še drug razloček. Proces v Marmaroš-Sihoti je bil ustavljen, proces v Kotoru pa se še vedno vrši. Poljaki, ki so se hoteli prebiti k tuji, dejansko sovražni armadi, so prosti, mornarjem, ki so na naravnost otroški način izrazili svoje hrepenenje po miru in so povedali, da so lačni, se pa grozi z najtežjimi kaznimi. — Kakor nam poročajo sta glavna branitelja obtoženih mornarjev dr. Mitrović in slovenještajerski odvetnik sedaj rezervni stotnik Gorišek. Razpravi prisostvuje kot zaupnik obtožencev posl. dr. Božo Vukotić.

= **Ogrska delegacija.** Dunaj, 9. oktobra. Zunanji odsek ogrske delegacije je sklican za torek popoldne na Dunaj. V kratkem nato se bodo vršile plenarne seje ogrske delegacije.

= **Usoda poljskega brigadirja Pilsudskega.** Načelnik kluba poljskih socijalnih demokratov v dunajskem parlamentu poslanec Daszynski je pisal nemškemu državnemu tajniku Scheidemannu pismo, v katerem pravi, da so Nemci pred 14 dnevi odpeljali svojčas v Varšavi aretiranega poljskega brigadirja Josipa Pilsudskega in njegovega štabnega šefa polkovnika Kazimira Sosakowskega, iz Varšave v nemško trdnjavo Devin (Magdeburg). Daszynski izjavlja, da ni nobenih dokazov za krivdo obeh aretiranih, od katerih živi zlasti Pilsudski kot heroj v duši poljskega naroda. Poslanec prosi Scheidemanna, da stori nemudoma korake, da se izpustita oba Poljaka.

= **Organizacija češko-slovaških in jugoslovanskih legij.** »Neue Zür. Ztg.« poroča: Posebni misiji srbskih častnikov je bilo poverjeno izvežbanje Jugoslovanov in Čehov, ki so se bili izselili pred vojno v Ameriko, pa so se oglasili za vojno. Izvežbanci se odpošljejo na fronto. Številni jugoslovanski in češkoslovaški oddelki se že bore na srbski fronti.

= **Zanimivosti iz Bolgarske.** Vodja bolgarske kmetske stranke Stambulinski se je o priliki, ko je Bolgarska stopila v svetovno vojno, razgovarjal z bivšim kraljem Ferdinandom v njegovi palači in ga pri tem odločno posvaril, naj pazi na svojo glavo. Ferdinand mu je na to odgovoril, naj Stambulinski raje pazi nase, njemu — kralju — ni mnogo na tem, kaj pride, ker je že star. Bolgarska je šla nato v vojno na strani Nemčije in napadla Srbijo z boka. Ferdinand se je čutil močnega, tako močnega, da je Stambulinskega, voditelja najmočnejše stranke v sobranju (45 poslancev) — vrgel v ječo, kjer je mož zdihoval prav do premirja z entento, ko je prišla pomilostitev. Prišedši na svobodo, Stambulinski ni pozabil storjenemu krivice, zbral je okoli sebe vstaške vojake, razgnal generalni štab in proglasil na potu v Sofijo kmetsko republiko. Prišlo je do boja komaj štiri kilometre pred Sofijo. Regularna vojska, poglavitno častniki, so jih razbili, ker so imeli več topov in strojnih pušk. Bivši kralj Ferdinand je bil pred razbitjem na fronti in je videl, kako je armada v razsulu. Takrat je rekel, da ostanejo vojaki na fronti samo do 16. septembra. — Novi kralj Boris je rojen leta 1894. Doslej ni kazal kake samostojnosti in je v vsem poslušal samo svojega očeta. Mnogo se bavi z umetnostjo.

= **Nemška amnestija.** Iz Berolina poročajo, da pričakujejo tam amnestijskega odloka, zadevajočega izpustitev talov, ljudi, ki so se udeležili štrajkov in cele vrste obsojencev na zasedenem ozemlju.

= **Volitev kralja na Finskem.** Kodanj, 9. oktobra. »Berlingske Tidende« poročajo iz Helsingforsa: Volitev kralja za Finsko se izvrši v torek ali sredo.

= **Volitve na Angleškem.** Rotterdam, 9. oktobra. »Daily News« so izvršile podrobno poizvedovanje glede prikladnosti novih splošnih volitev. Rezultat je bil ta, da je večina dežele proti novim volitvam, ker bi bilo v tem slučaju edino vprašanje: Ali Lloyd George ali ne. Pri taki volitvi bi utegnil Lloyd George samo pridobiti.

Vesti iz primorskih dežel.

Iz finančne službe. Računski svetnik primorskega finančnega ravnateljstva Anton Flego je dobil naslov in značaj višjega računskega svetnika.

Etapnemu skupinskemu povelstvu v Gorici je poslal šef generalnega štaba generalni polkovnik Arz po cesarjevem nalogu priznalno pismo z zahvalo za izborno delovanje pri obnovi dežele.

C. kr. slovenska državna gimnazija v Gorici. Vpisovanje v vse razrede tega zavoda bo dne 10., 11., 12., 14. in 15. oktobra v Semeniški ulici št. 7. Učenci se lahko tudi pismeno prijavijo, ako še niso bili prijavljeni. Sprejemni in drugi izpiti bodo 31. oktobra. Redni pouk prične 4. novembra. Vodstvo.

Uvedba postopanja v dokaz smrti. Anton Pipan iz Gabrovice na Krasu je služil pri topničarjih v Premislu, kjer je bil vjet in odpeljan v vjetništvo v Turkestan. Tam je baje umrl 30. julija 1915., vsai od takrat ni nobenega glasu več o njem in dva njegova tovariša, ki sta se vrnila, trdita, da je Pipan res umrl. Ako se Pipan do 1. februarja 1919. ne zglasi, bo priglašen za mrtvega.

Iz ruskega vjetništva se je vrnil Ignac Bolko, posestnik in lestni trtovec iz Lokavca. Vojna in vjetništvo, sta ga tako izdelala, da ne more hoditi.

Razpis natečaja. Goriški deželni odbor razglaša: Razpisujeta se dva štipendija po 600 K ustanove Nj. Prevz. deželnega glavarja grofa Franca Coronini - Cronberg, ustanovljene v spomin na 40letnico vladanja Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Pravico do tega štipendija imajo ubožni dijaki, pristojni v kako občino pokneženo grofovine Goriško - Gradiščanske, ki z dobrim uspehom pohajajo kako avstrijsko visoko šolo (vseučilišče, tehnično ali zemljedelsko visoko šolo). Štipendija se podelita le za eno akademično leto, t. j. za 1918/19. Prosilci naj predložijo svoje pravilno opremljene prošnje pisarni deželnega odbora do 20. oktobra 1918.

V Tolminu je umrla gospodična Julija Gabršček po dolgi in mučni bolezni.

Umrla je v Kobaridu gospa Josipina Urbančič, rojena Volarič, stara 24. let.

Umrl je v Ukrajini gospod Josip Gasperčič, narednik 5. strel polka, trgovec pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Poroka. Poročil se je g. Fran Kovačič, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke v Trstu, z gdč. Karolino Zadnikovo.

V Lokavcu je močno razširjena španska bolezen, zahteva tudi žrtve, a le mladih ljudi. Pomanjkanje živeža, posebno zabele, močno pospešuje bolezen.

Zaplemba premoženja. Tržaška deželna sodnija je odredila zaplembo premoženja Frana Marisa iz Terza pri Tržiču in Feliksa Griona, kmeta iz Podgore pri Gorici, ker sta osumljena zločina proti vojni sili države. Oba sta služila pri 97. pp.

Poroka. Gospod Alfred Šmole, višji uradnik avstrijske banke v Trstu se je poročil z gosodično Emino Mahnetovo.

Umrl je v Podgorici v Črnigori rezervni poročnik gosp. Josip Mahne mlajši, trgovec iz Trsta, star 36 let.

Beda v Trstu. K rodbini Nadliškovi je bil poklican zdravnik. Ne ve se prav, kdo ga je klical, družina Nadliškova gotovo ne, ker je vsa ležala bolna, oziroma dva otroka sta bila že mrtva. Zdravnik dr. Ruzzier je prišel in videl strašno sliko bede: stanovanje borno, smrdljivo v zaduhli kuhinji, mati in dva otroka sestradana in onemogla dva otroka mrtva že dva dni. Zdravnik je odredil hitro, da so prenesli nesrečno mater in oba še živa otroka v bolnico. Uboga žena Nadliškova je prosila in prosila pomoči, pa je ni dobila nikjer. Slednjič je omagala s svojimi otroci in ni mogla več vstati, dva otroka pa sta že mrtva ležala poleg nje. Strašen dogodek, ki mora vsakega pretresti.

Nov hrvatski odvetnik v Puliu. Dr. Rudolf Pederin je bil te dni vpisan v odvetniško zbornico s sedežem v Puliu. Dr. Pederin je pred vojno pridno organiziral hrvatsko delavstvo v Puliu, zato bo ta vest gotovo vzradostila delavstvo, ki pričakuje, da dr. Pederin zopet prevzame staro svoje mesto v puljski delavski organizaciji.

Španska bolezen razsaja tudi po Puliu in je zahtevala že več žrtev. Med žrtvami sta tudi fregatni poročnik Volani iz Siska in linijski kapetan Stalberger.

Ovaditelj in branitelj v eni osebi. Pred nekaj dnevi je tržni komisar v Kopru naznanil občinskemu gerentu, odvetniku dr. Pistotnigu neke ženske, ki so prodajale krščeno mleko. Občinski gerent je napravil radi tega kazensko ovadbo na okrajno sodnijo. Pred par dnevi se je vršila razprava. Tržni komisar, ki je bil poklican za pričo, je videl pri razpravi pred seboj občinskega gerenta, svojega predstojnika, kot branitelja onih mlekaric. Dr. Pistotnig je torej najprvo ovadil one mlekarice sodniji, potem pa je nastopil na sodniji kot njihov branitelj. Razprava se je končala tako, da je sodnija obsodila vse obtožene mlekarice. Dr. Pistotnig je še vedno na svojem mestu, dasi je prebivalstvo skraino razburjeno. Ali Pistotnigov, ki po eni strani ovajajo po drugi pa branijo, ne manjka po vseh vojnih deželah.

Razpis štipendijev. Goriški deželni odbor razglaša: Razpisujejo se 4 deželni štipendiji v znesku po 600 kron, ustanovljenega od deželnega zbora v spomin na 40letno vladanje Ni. V. pre. svetlega Cesarja Franca Jožefa I. Za to ustanovo se morejo potegovati dijaki, ki so sinovi očeta rojenega, stanujočega in pristojnega na Goriško-Gradiščansko in so slušatelji prava, zdravilstva ali modroslovja na kakem avstrijskem vseučilišču; dalje redni slušatelji tehnike ali višjega poljedelskega zavoda Avstrije. Štipendije se podeljujejo le za eno akademično leto, t. j. za 1918/19. Prosilci naj predložijo svoje prošnje pisarni podpisanega deželnega odbora do 20. oktobra 1918 in naj jim priložijo rojstni list, domovnico, ubožno spričevalo, frekventacijsko sprivalo in dokazilo o sedanjem učnem napredovanju.

Kje je Nemec Lenart, gostilničar iz Bili. »Osrednji odbor« na Dunaju I. Bankgasse 2, prosi njegov sedanji naslov, saržo, kedaj je bil vpoklican in rojstno leto.

Udova z otroci. »Osrednji odbor« na Dunaju I., Bankgasse 2, prosi naslova kake begunke, katere mož je v vojni padel, z več nego 4 otroci. Dobi v Gorici lepo hišico, zgrajeno na modern način iz betona, v pritličju je kuhinja, ena soba in hlev, v prvem nadstropju dve sobi in majhen skedenj, ter dolg hodnik. Dobi tudi mlečno kravo, vse brezplačno. Hiša preide sčasoma po zelo ugodnih pogojih v njeno last.

Prošnja za pisalni stroj. »Osrednji odbor« za vrnitev beguncev in obnovitev Goriške je moral najeti še eno stenotipistko. Delo ogromno naraščа. Organizacija bodočega tuiskega prometa in posebno delovanje za kritje naših potreb in demobilizacijo vojnega materijala bo zahtevalo velikega dela. »Osrednji odbor« ima pa le en pisalni stroj na razpolago, ki ne zmore vsega dela. Zato se obrača tem potom do zavodov, društev, zasebnikov v domovini, da bi dali vsai še en pisalni stroj »Osrednjemu odboru na razpolago. Rodoljubne ponudbe prosimo čim prej na Dunaj I. Bankgasse 2.

Dnevne vesti.

— **Posebno izdajo** našega lista smo priredili za jubilano danes ziutraj. Poročila priobčena v tej izdaji ponatiskujemo v predležečem listu.

— **Odlikovan** je bil Hinko Sotlar desetnik pp. št. 117, sin vpokojenega orožniškega stražmojstra A. Sotlerja v Gradcu, s srebrno svetinjo II. razr.

— **Odlikovanje.** Z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje je odlikovan črnovojniški nadporočnik-avditor dr. Henrik Stepančič pri diviziiski sodniji v Gradcu, goriški deželnosodni svetnik.

— **Iz Solčave nam poročajo:** Občinski odbor je imenoval v svoji redni seji dne 6. t. m. drž. poslanca dr. Ant. Korošca za častnega občana. Sprejel je nadalje resolucijo, ki izreka občudovanje nevstrašenemu bratskemu narodu češkemu — našemu vzoru ter se je s posebno žalno izjavo poklonil ob obletnici Krekove smrti manom tega velikega Jugoslovana.

— **Imenovanje na ljudski realki.** Suplent na drž. višji realki v Idriji Josip Kremenšek je imenovan za učitelja v IX. čin. razr. na državni realki v Ljubljani.

— **Iz poštne službe.** Poštni višji oficijali drugega razreda Andrej Šumi, Henrik Cink, Alojzij Savina, Josip Božja, Ivan Dovjak, Ferdinand Kaliker, Fran Zore, Martin Dobnik, Jakob Božič, Viktor Zalaznik, Marij Poljak, Josip Gruden, Fran Kaliker in Alojzij Potoker, vsi tržaškega poštnega in brzojavnega ravnateljstva, so imenovani za poštne višje oficijale prvega razreda. Poštni višji oficijali drugega razreda Štefan Polanc, Rudolf Sluga in Josip Kosi, vsi graškega poštn. in brzojav. ravnat., so imenovani za poštne višje oficijale prvega razreda.

— **Iz srednješolske službe.** Profesor na c. kr. učiteljišču v Ljubljani dr. Valentin Kušar je na lastno prošnjo za šolsko leto 1918/19 dodeljen prvi državni gimnaziji v službovanje.

— **Ljudsko šolske vesti.** Frančiška Baraga je nameščena za suplentinjo na prvi deški šoli v Ljubljani, Marija Prezelj v Breziah, Cirila Krisch na Viču, Josipina Černe, Ivana Krapš in Ljudmila Gabršek so imenovane za provizorične učiteljice v Mostah. Absolvirani učitelj kandidat Alojzij Žirovnik je imenovan za provizoričnega učitelja v Mostah.

— **Izpiti iz državnega računstva** za novembrski termin v Gradcu pričnо 11. novembra. Prošnje do 2. novembra na izpraševalno komisijo v Gradcu, Burggasse 2.

— **Narodni davek.** Tvrdka Ivan Veselič in dr. v Ormožu je vposlala kot narodni davek Narodnemu svetu znesek 2000 K. Da bi imela ta velezaslužna in požrtvovalna tvrdka mnogo posnemalcev. — Dr. Korošec predsednik NS.

— **Kajetan Stranetzky †.** Na Hernalškem pokopališču na Dunaju so zagrebli 1. oktobra t. l. enega najplemenitejših mož, realčnega profesorja Kajetana Stranetzkega. Rojen Idrijčan (l. 1879) se je vrnil l. 1906 po dokončanih vseučiliških študijah na Dunaju službovat v Idrijo na takratno komunalno realko. V šoli vesten, natančen učitelj in temeljit učenjak se je odlikoval tudi na literalnem polju. Objavljal je v »Izvestju« idrijske realke, zlasti pa v »Carnioli« vrsto dovršenih razprav o fluoritu na Kraniskem, o kristalizaciji gipsa, o kapniku in vapnenčevih sigah v idrijskem rudniku, o jamah, brezdnih in požiralnikih v idrijski okolici itd. Pečal se je več let z geološko sestavo idrijskega pogorja. Obširnejše strokovnopopularno delo »o naših užitnih gobah« z izvrstno terminologijo je ostalo žal v rokopisu. — Ne le znanju, pokojni Stranetzky je živel tudi družbi. Dannadan je zahajal v krog priprostih rudarjev, občeval ž njimi kot prijatelj in učitelj, vsako soboto in nedeljo si ga videl v Žireh v družbi kmečkih očancev in fantov, katerim je zanimivo v plamtečih besedah razkladal o kmetskih in učenih vprašanjih. Njegov kremenit, odkrit značaj in samostojnost — izgubil je ž v zgodnji mladosti stariše — sta mu pridobila nešteto prijateljev. Njim je bil neomahljivo zvest in do skrajnosti požrtvovalen — najlepša črta v Kajetanovem značaju. Predno je odrinil maja 1915 k vojakom, je veliko trpel radi nekih podlih denuncijacij iz kolegijalnih krogov. Te so, če že ne odločilno, vsai močno vplivale na njegovo duševno stanje — pet mesecev nato se mu je nepričakovano omračil duh. Po treh letih je osamljen in zapuščen od vseh umrl v Steinhofu pri Dunaju. Njegovi prijatelji so še le teden dni po smrti zvedeli, da Kajetana ni več med živimi. — Lahka mu zemljica!

— **Borojevićev edini sin utonil.** Včeraj smo poročali, da je utonil v Dravi gojenec mariborske viš. realke Friderik Borojević pl. Bojna. K temu poročilu dodajemo, da je utopljenec edini sin feldmaršala Borojevića.

— **Spored koncertov Češkega kvarteta v Ljubljani** obseza za jutri v petek 1. kvartet Smetanov »Iz mojega življenja«; 2. kvartet Beethovenov opus 11; 3. kvartet Čaikovskega opus 22. V soboto, 12. oktobra pa 1. kvartet Borodinov D—; 2. Schubertov kvintet in 3. Griegov kvartet. — To so krasna, slavna dela svetovne glasbe, ki bodo v najpopolnejši izvedbi čeških mojstrov-umetnikov nudila najvišji glasbeni užitek. Opozarjamo na predprodajo vstopnic. Malih programov najbrž za ta dva koncerta ne bo mogoče natisniti, ker danes brzojavke in nujnostne pošiljatve ne dojdejo pravočasno adresatu v roke.

— **Slov. pevsko društvo «Ljubljanski Zvon«.** Društvu so pristopili kot ustanovni člani: g. A. Murgelj z zneskom 50 K, neimenovano društvo z zneskom 100, g. Mirko Korenčan iz Vrhnike z zneskom 100 K, g. Josip Ocvirk je daroval 20 K. Čast jim in iskrena hvala! — Pevskem zboru! Za petek, dne 11. t. m. naznanjena pevska vaja zaradi koncerta slavnega Češkega kvartet odpade. Prihodnjo vajo naznanimo potom dopisnic. Obisk koncerta slavnih svetovnih umetnikov s. pevkam in br. pevcem najtopleje priporočamo. — Odborova seja v ponedeljek, dne 14. okt. t. l. ob sedmih zvečer v društvenih prostorih.

— **Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani sporoča:** Hišni posestniki, kateri še niso vrnili Prvemu društvu hišnih posestnikov v Ljubljani (Šelenburgovoga ulica št. 4) izjav za pristop k skupnemu jamstvenemu zavarovanju, se tem potom vabijo, da to zanesljivo store vsai do 15. oktobra t. l. S tem dnevom se nabiranje izjav zaključi in izgotovi zavarovalna polica. Kako zelo potrebno in važno za hišne posestnike je jamstveno zavarovanje posebno v sedanjem času, to dokazovati bi bilo gotovo odveč. Poznejši pristopi k zavarovanju bodo seveda mnogo dražji. Kedor se ne misli zavarovati, naj vpošlje vsai negativen odgovor.

— **Mestni magistrat ljubljanski** je izdal razglas, ki ga prinašamo na drugem mestu, glede štedenja z elektriko in plinom. Občinstvo se opozarja, da naj se strogo drži teh predpisov, sicer bo ostala Ljubljana po zimi brez luči. Prijave za napeljavo elektrike in plina se ne sprejemajo več do spomladi prihodnjega leta.

— **Omejitve železniškega prometa radi španske bolezni.** Ker je veliko število železniškega osobja obolelo na španski bolezni, je pričakovati te dni znatnih omejitev železniškega prometa.

— **Mestni popisovalni urad** ostane radi snaženja uradnih prostorov v soboto, dne 12. t. m. za stranke zaprt. Izvzeti so samo nujni slučaji.

— **Umrla je** v Ljubljani ga. Marija Jančigaj, mati mag. tajnika g. Franc Jančigaja in ge. Antonije Koželjeve, poslovodkinje Narodne tiskarne.

— **Umrla** je v Ljubljani ga. Albina Brecelinik, soproga adjunkta državne železnice.

Osem vreč moke in žita je odnesel neznan tat iz Permetovega mlina na Grosupljem. Šest vreč so našli drugi dan v bližnjem skednju.

Prašiček je izginil posestnici Margareti Kristanovi v Moškrinu v škofjeloškem okraju. Vreden je bil 1200 K.

Aprovizacija v Čirčičah pri Kranju. V tem od merodajnih faktorjev menda popolnoma pozabljenem kraju ne dobimo redno ne živil niti drugih neobhodnih potrebščin. Tako nismo dobili 3 mesece nikake moke. Masti za celo leto reci in piši pol kilograma in to pri družinah s celo kopico otrok! Za ukuhanje sadja smo dobili po 2 kg sladkorja kljub veliki množini sadnih dreves, ki jih imamo na vrtih, akoravno so dobili v drugih krajih po 15, 20, 25, da celo več kilogramov z manjšo množino dreves. Sedaj pa že drugi mesec nič sladkorja! O kakem milu niti govora ni, čeravno ga baje dobe v vsakem okraju na določen čas gotovo množino. Isto je s svečami in petrolejem! Prosimo in pozivljamo c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, da stori svojo dolžnost že glede odkazane količine sladkorja, kaiti po drugih krajih so ga dobili že za oktober!

Tatvina. Nekemu uradniku tvrdke Redlich in Comp. v Logatcu je bila ukradena razna obleka ura in nekaj reči v vrednosti 2300 K.

Trnovo na Notranjskem. V spomin dr. Krekove smrti se je darovala dne 8. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v farni cerkvi slovesna sv. maša zadušnica. — V nedeljo 13. t. m. ob 7. uri zvečer bo priredilo Prosvetno društvo« v društvenih prostorih »vinsko trgatev« z igro, petjem, godbo itd. Ker je polovica čistega dobička namenjenega »Narodnemu svetu« upamo, da bodo Bistričani in Trnovčani tudi sedaj pokazali da so zavedni narodnjaki in da bodo k »vinski trgatvi«, ki se tu vrši običajno vsako leto prišli v obilnem številu. Vabimo pa tudi vse bližnje in daljne ljudi, da se kot dobrodošli gostje udeležijo naše prireditve.

Šolski škandal na Štajerskem. Poroča se nam iz Vojnika: Vaš c. list je priobčil imenovanje nadučitelja Mahorčiča iz Sv. Vida pri Planini na slovensko šestrazrednico v Vojnik. Dosedanji nadučitelj vojniški, nemškutarski trški župan Košutnik je šel že pred dobrim letom v pokoj, obdržal pa je kot vpokojen še naprej vodstvo zavoda. Medtem pa sta deželni odbornik Stallner in pravični deželni nadzornik Peter Končnik povzročila, da je bil učiteli vojniške šole Mahorčič imenovan za nadučitelja v Št. Vid pri Planini, kjer mesta niti ni nastopil, pač pa je bil takoj nato službenim potom kot nadučitelj iz Št. Vida imenovan za nadučitelja v Vojnik. Zakaj vse to! V Vojniku imamo nemško in slovensko šolo. Ker je nemška šola še premalo slovenske dece pokvarila, morajo službovati na slovenski šoli nemškutarski učitelji, tak je bil renegat Košutnik in nič boljši ni njegov naslednik kranjski odpadnik Mahorčič. Dolgo časa smo slutili, da se nekaj pripravlja, da pa ima deželni odbor štajerski in slovenski rojak Peter Končnik še v teh časih toliko drznosti, le nismo mislili. Je to škandal prve vrste, ki kriči po takajšnji remeduri! Kje je slovenski okrajni šolski svet celjski, ki trpi to sramoto, to drzno klofuto, ki mirno gleda, da se na račun naše vzgoje nagradi neznačajnega odpadnika, kaj pravi vendar k temu g. nadzornik Zupanek, gotovo je tudi Slovenec in dober šolnik brez dvoma. Prosimo naše poslance, da ta nečuven šolski škandal takoj odpravijo, vemo da je velik obračun z vsemi temi gospodi blizu, a škoda je vsake ure, da bi bila izročena slovenska deca človeku, ki je zatajil svoj jezik in svoj rod.

Iz **Maribora** nam pišejo: Lepe razmere morajo vladati na mariborskem ženskem deželnem učiteliišču, ki je seveda strogo nemško nacionalno. Neka gojenka IV. letnika in profesor Rudolf Schill (nekdaj se pisal Zakouřil, a je zatajil svoje češko pokolenje in spremenil ime) sta se pri sodniji tožila zaradi razžaljenja časti. Pri okrajni sodniji je bil profesor Zakouřil sedaj Schill obsojen na 50 K denarne globe, gojenka pa na 20 K. Pri okrožnem sodišču je bil Schill sicer oproščen, a cela zadeva, ki se razpravljala pred sodiščem, javno priča, kako globoko je morala pasti disciplina na tem velenemškem zavodu, da se afere med profesorji in gojenkami ne morejo več urediti pri ravnateljstvu.

Hum pri Ormožu. Umrl je dne 7. t. m. vrl sin tukajšnjega veleposestnika Martina Vtičar, mladenič Peter v 22. letu, ljubljenec vseh. N. v m. p.

Umrl je za špansko boleznijo v Gradcu nadporočnik Josip Mervar 87 pešp. Mervar se je vrnil iz ruskega vjetništva letos meseca avgusta.

Iz Gradca. Ni še pretekel mesec, kar je bil mariborski državni pravnik Dr. Duchatsch imenovan za višjega deželnosodnega svetnika v Mariboru in sedaj se dela s polno paro na to, da bi bilo mesto državnega pravdnika v Mariboru in njegovega namestnika čim najhitreje zasedeno. Višji drž. pravdnik v Gradcu A. Amschl se posebno poteguje za dva kompetenta, ki sta tudi Slovencem dobro znana. Prvi je dr. F. Bitzek prej Bicek, v Metliki še na videz narodnjak, ki se je poslancu R. Marckhu in nemškemu volksratu na ljubo prelevil v zagrizenega renegata, da je dobil boljše mesto. Bitzek se je posebno proslavil s svojimi pravnimi zmožnostmi kot vodja obravnave proti Janku Koširju zaradi veleizdaje. Izid te afere je dovolj znan. — Drugi kompetent je dr. Hans Fürsbauer, okrajni sodnik v Ptuju. Ta mož ne ve niti toliko slovenski, da bi mogel sestaviti pravilen slovenski zapisnik. Tudi njegovi nemški protokoli so taki, da obdolženci in priče potem pri razpravi navadno z ogorčenjem izjavljajo, da tega niso izpovedali, kar je Dr. Fürsbauer dal protokolirati. Posebno drastično se je to zgodilo pri porotni razpravi proti formančanom radi uboja davčnega uradnika in rekvizitorja Wiederwohla. V svoji »vnemi« za stvar je kot preiskovalni sodnik dal po nekem prijatelju narediti fotografije prizorov, ki jih je on sam improviziral na licu mesta in ki bi celo preiskavo lahko zvodili na napačna pota. Kaka je bila vrednost teh fotografij je najboljše razvidno iz dejstva, da jih potem pri obravnavi državni pravdnik ni mogel porabiti in jih nihče niti omenil ni. O teh fotografijah je bila svoj čas vložena tudi interpelacija, ki je označila njih pravi namen. — Take nam sovražne in slovenskega jezika nezmožne ljudi nam torej hače vriniti višji državni pravdnik Amschl, predno zaide zvezda njegove oblasti.

V Gradcu radi španske bolezni vse šole zaprte. Na odredbo graškega mestnega fizikata ostanejo od današnjega dne dalje zaprte vse šole do konca t. m. Vzrok odredbe je vedno večje širjenje španske bolezni.

Slovensko gledališče v Ennsu. V cesarja Franca Josipa vojaškem domu v Ennsu priredijo diletantje gorskega strelskega polka št. 2, v sredo dne 9. in ponedeljek dne 14. oktobra 1918 šaljivo igro s petjem in godbo: »Moč uniforme«. Igralci so naši slovenski vojaki, igralke nekatere v Ennsu bivajoče slovenske gospodične. Režiser je g. Janko Jezeršek.

V nagli jezi. Iz Karlovca poročajo, da je včerai dopoldne ustrelil v prepiru ugledni meščan Kamilo Badovinac mestnega senatorja dr. Šašlja s tremi revolverskimi streli, nato pa si pognal sam kroglo skozi usta. Badavinac je tekom dneva umrl. Izvršil je svoje dejanje v hipni duševni zmedenosti.

Ukradeno kolo. Izpred neke gostilne v Spodnji Šiški je bilo ukradeno kolo, vredno 1000 kron. Kolesarji slišijo vsak dan o tatvinah koles, vendar jih puščajo po vežah in pred gostilnami vsak dan nezavarovana, tako da se dogajajo tatvine koles vsak dan.

Žepne tatvine. Neki gospe je ukradel na državnem kolodvoru v Ljubljani neznan tat denarnico z nad 100 K, v denarnici so bile tudi druge vrednosti. — Neki tovarniški delavki je bila v gnječi na tramvaju s kolodvora v mesto ukradena denarnica s 70 K.

Najdenega je bilo nekaj denarja v oklici glavne pošte. Poizve se: Kongresni trg št. 4, II. nadstropje, od 1. do 2. pop.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Bolezen se loteva tudi že gledaliških članov; včeraj sta obolela gosp. operni pevec J. Levar in ga. Ksenija Longhenova, ki je na nujno prošnjo ravnateljstva le z največjim premagovanjem snoči še igrala Julijašičevo ter s tem omogočila predstavo. — Danes, v četrtek zvečer ob ½8. se uprizori igra »Laterna«, ki je pri premijeri dosegla izreden uspeh. Preskrbljeno je, da se izvrše izpremembe naglo. Ulogo Kláskove je prevzela za obolelo go. Longhenovo gdč. Vera Danilova. Predstava se vrši za B - abonente. — V soboto, dne 11. oktobra se vrši predstava »Divji lovec« za C - abonente. — Zaradi novega podraženja papirja je gledališko ravnateljstvo prisiljeno podražiti gledališki list ter stane vsak izvod 50 vin. — Gledališka pisarna tudi naznanja, da nujno potrebuje več odrovskih delavcev. Nastop takoj. Vsi reflektanti naj se priglase v pisarni v gledališču.

Z dežele nam pišejo: Povsodi vlada veliko navdušenje za naše Narodno gledališče in treba bi bilo sistematično nadaljevati zbirko za podporo našega Talijinega hrama. Mnogi se vozijo vsaj enkrat na teden v Ljubljano k predstavam in šlo bi jih še več, da bi se repertoar naznanjal vsaj več dni poprej. Naš predlog je, naj gledališko vodstvo vsako soboto objavi repertoar za ves prihodnji teden. Mnogi prijatelji gledališča bodo za to objavo, ki je povsodi drugod v navadi, iskreno hvaležni.

Prosveta.

— **Dvorni svetnik Karabaček umrl.** Z Dunaja poročajo, da je umrl dvorni svetnik Josip vitez Karabaček, znani poznavalec orijentalskih jezikov.

»Kurent«. Pogrešali smo doslej lista, ki bi prinesel v sedanjega časa mrko resnost nekoliko solnca veselja, zabave in smeha. Morda smo bili edini narod na svetu brez šaljivega lista. Da se ta vrzel zamaši, se je ustanovil konsorcij, ki izdaja humoristično satiričen' list »Kurent«. »Kurent« je bil starim Slovanom bog veselja, plesa in smeha, v narodni pravljici pa je popotnik, ki ima čudovite gosli. Koder hodi po svetu in kjer zaigra na svoje čudovito godalo, pleše vse, staro in mlado, ter ne more prenehati, dokler pojejo njegove gosli. Tako naj gre tudi naš »Kurent« po svetu, potuje naj po Jugoslaviji, kjer biva naš narod. Njegove gosli naj vzbujajo veselje in od veselja plešejo vsi, ki so dobre volje. Imajo pa Kurentove gosli tudi satirično struno in na to struno brenka »Kurent« našim neprijateljem, ki naj plešejo v onemogli jezi, dokler ne omagajo. Posrečilo se je pridobiti za sotrudnike lista vse najboljše humoristične pisatelje in risarje, tako da se »Kurent« uspešno kosa s podobnimi listi drugih narodov. Ker »Kurent« že izhaja ter se je po svoji izborni vsebini povsod priljubil, priporočamo, da si ga naroči vsaka slovenska družina. Zahtevajte »Kurenta« po vseh gostilnah, brivnicah, kavarnah itd. Opozarjamo na oglas.

— **Dva koncerta pevskega društva Lisinskega na Dunaju.** V soboto in nedeljo sta se vršila na Dunaju ob ogromni udeležbi dva koncerta hrvatskega pevskega društva Lisinski. Pele so se hrvatske pesmi in tudi tri slovaške pesmi, ki so bile posebno burno pozdravljene. Po drugem koncertu se je vršil v Češki besedi v hotelu »pri Pošti« družabni večer v znamenju slovanskega bratstva. Obenem je dospela vest, da je bilo na tisoče slovaških otrok „povabljenih na Hrvatsko na oddih in okrepčilo, za kar se je zastopnik Češkega srca Hrvatom toplo zahvalil. V imenu Češkega svaza je pozdravil Hrvate poslanec Udržal, ki je naglašal veselje Čehov nad zbližavanjem z Jugoslovani, ki prihaja vedno tesnejše, kar veča tudi silo obeh narodov ter obeta srečni izid borbe Čehov in Jugoslovanov. Odgovoril mu je član društva Miško Pavlič, ki je napil zvezi in zvestobi Čehov in Jugoslovanov. V imenu Jugoslovanov iz Istre je govoril pesnik Katalinić - Jeretov. Drugi zborovodja dr. Benković je naglašal skupne kulturne cilje obeh narodov. Dr. Anić pa se je spominjal težkih časov podjarmljenja srbskega naroda, ki stopa sedaj v veseli čas, da se iznebi sto in stoletnega robstva na dve strani. Tudi dunajski Čehi so Hrvate in Jugoslovane prisrčno pozdravljali. — Obisk pevskega društva Lisinskega v Pragi je policija preprečila.

— **Hrv. glaz. klub »Lisinski« (Zagreb) u Beču.** Dne 5. oktobra o. g. priredjuje hrv. glaz. klub »Lisinski« na poziv k. k. Gesellschaft der Musikfreunde u velikoj dvorani »Musikvereina« u 7 sati na večer, koncerat jugoslavenskih skladatelia, a slijedeći dan u nedjelju dne 6. oktobra u 3 sata po podne u »Češkom domu« koncerat slavenske narodne piesme. Iza Rusa (Slavijanski), Čeha (Moravski učitelji) i Slovenaca (zbor »Glasbene Matice) dolaze i Hrvati s »Lisinskim« u Beč, da po prviput reprezentiraju našu zbornu umjetnost. Značajni razpored, koji je sastavljen samo iz jugoslavenskih umjetnih i narodnih zborova, po prviput iznijet će pred svjetsku kritiku djela jugoslavenskih mojstora. «Lisinski« imade kod toda umjetničkog poduzeća silne troškove pa se nadamo, da će naše općinstvo poduprijeti tu kulturnu akciju »Lisinskoga«.

— **»Književni Jug.«** Izišao je 19. broj »Knjiž. Juga« sa sledećim sadržajem: Vasa Stajić: Vladimir Vidrić. Ljubo Wiesner: Potok. Izidora Sekulić-Stremnicka: Na krvavom hlebu. Božo Lovrić: Soneti. Anton Novačan: Samosilnik. Miloš Vidaković: Krčmarica Janja. U. Donadini: Pesme Alekse Šantića. Janko Glazer: Dve pasjonki. Gustav Krklec: Kroz noć. Zora Kasnar: Njeno prvo »zašto«. — U pregledu pišu Stevo Žakula o Buda Budisavljevića: Iz mojih uspomena. Ivan Albreht o Frana Albrehta: Mysteria dolorosa. Niko Bartulović: Tri češka jubileja. Vlad. Skarić: Jedna zanimljiva pesma iz Bosne. Itd. — »Književni Jug« je prva i jedina jugoslavenska književna revija, koja izlazi redovno dva puta mesečno latinicom, cirilicom i slovenački. Cena na četvrt godine 10 K, a na godinu 40 K. — Uprava »Književnega Juga«, Zagreb, Gundulićeva ul. 29.

— **Analfabetskih tečajev treba tudi v Pulju.** Prosvetne razmere so bile v Istri vedno take, da je ostalo vse polno ljudi nepismenih. Današnji časi velevajo boj analfabetizmu. Zato je potreba, da se otvorijo, kakor piše puljski »Hrvastki List«, tudi v Pulju analfabetski tečaji, ki bi bili pristopni tudi mornarjem. Narodu prosvete!

— **Analfabetski tečaji v Zagrebu.** V Zagrebu samem je toliko analfabetov, kakor na vsem Češkem skupaj. Tako pravi »Agramer Tagblatt«: Analfabetstvo se je občutilo tako znatno, da so se končno zganili činitelji, ki imajo skrbeti za ljudsko izobrazbo in ustanovili analfabetske tečaje. Najprvo so jih napravili samo za ženske, potem pa na vseh delih mesta za ženske in moške. Oglašajo se analfabeti sami, pošiljajo pa jih v tečaje tudi njihovi gospodarji. Za poduk v tečajih se je oglasila cela vrsta gospodičen. Od tečajev pričakuje Zagreb najlepših uspehov.

Aprovizacija.

\+ **Krušne komisije bodo uradovale** v petek dne 11. oktobra od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in kavino mešanico. Izkaznic za kavino mešanico, ki bodo numerirane, ne dobe člani vojne zveze in stranke iz občin Zg. Šiška, Moste in Vič. Kje in kedaj se dobi kavina mešanica, je objavljeno v listih. Kdor ne pride h krušni komisiji, dobi izkaznice za kruh in kavino mešanico šele v sredo na magistratu. Stranke, ki še niso dobile sladkornih kart, jih dobe v soboto 12. t. m. na magistratu. Prihodnjič se zamudnikom sploh ne bodo več izdajale izkaznice na magistratu, ker je vsakega dolžnost, da pride ali sam h krušni komisiji ali pa da pošlje s svojo legitimacijo kako drugo osebo po karte. — Gg. krušni komisarji dobe svoja navodila v vpisnikih.

\+ **Meso na zelene izkaznice B.** Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po znižani ceni v petek dne 11. t. m. in v soboto dne 12. tm. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: V petek dne 11. t. m. popoldne od 3. do pol 4. št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 600, od pol 5. do 5. št. 601 do 800, od 5. do pol 6. št. 801 do 1000. V soboto dne 12. t. m. popoldne od 1. do pol 2. št. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. št. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. št. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. št. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do konca. Kilogram stane 2 K 80 v.

\+ **Gostilničarji in zavodi** prejmejo goveje meso v petek dne 11. t. m. popoldne od 1. do 3. ure v cerkvi sv. Jožefa.

\+ **Pšenični zdrob za otroke do 3. leta** se bode oddajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica, po sledečem redu: na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: št. 1 do 300 dne 14. t. m., št. 300 do 600 dne 15. t. m., št 600 do 900 dne 16. t. m., št. 900 do 1200 dne 17. t. m., od 1200 naprej dne 18. oktobra. — Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, ki stane 2 kroni 80 v. — Veljavne so le nove izkaznice. Stranke naj se strogo drže določenega reda, da ne bode nepotrebnega postajanja. Drobiž je pripraviti.

\+ **Petrolej za obrtnike (0 karte št. 500 do 600).** Na vsak prvi odrezek 0 karte se dobi po en liter petroleja in sicer: na št. 500 do 600 pri Jermanu, Poljanska cesta. Kje se dobi petrolej na št. 1 do 500, je bilo že objavljeno v listih.

Kavina mešanica se bode dobila v sledečih prodajalnah in sicer: Na izkaznice štev. 1 in 2 pri Rauhekarju, Pred Škofijo, št. 3 in 4 pri Zirkelbachu, Poljanska cesta, št. 5 in 6 pri Fridrichu, Poljanska cesta, št. 7 in 8 pri Perdanu, Cesarja Josipa trg, št. 9 in 10 pri Žetkovi, Sv. Florjana ulica, št. 11 in 12 pri Jerančiču, Karlovška cesta, št. 13 in 14 pri Schifferju, Mestni trg, št. 15 in 16 pri Tavčarju, Stari trg, št. 17, 18 in 19 pri Trdini, Stari trg, št. 20 in 21 pri Sokliču, Pred Konjušnico, št. 22 in 23 pri Tenenteju, Gradaška ulica, št. 24 in 25 pri Slemenšeku, Emonska cesta, št. 26 in 27 pri Steinerju, Opekarska cesta, št. 28, 29 in 30 pri Jelačinu, Rimska cesta, št. 31 in 32 pri Meinlu, Šelenburgova ulica, št. 33 in 34 pri Elbertu, Zvezda, št. 35 in 36 pri Leskovcu in Medenu, Jurčičev trg, št. 37 in 38 pri Jeršetu, Rimska cesta, št. 39, 40, 41 in 42 pri Staculu, Šelenburgova ulica, št. 43 in 44 pri Fabianiju, Prešernova ulica, št. 45 in 46 pri Planinšeku, Dunajska cesta, št. 47 in 48 pri Sarku, Marije Terezije cesta, št. 49 in 50 pri Holzerju, Dunajska cesta, št. 51 in 52 pri Zorcu, Dunajska cesta, št. 53 in 54 pri Jeršetu, Sv. Petra cesta, št. 55 in 56 pri Simončiču, Sv. Petra cesta, št. 57 in 58 pri Antonu Mencingerju, Sv. Petra cesta, št. 59, 60 in 61 pri Tomažu Mencingerju, Resljeva cesta, št. 62 in 63 pri Simončiču, Spod. Šiška, št. 64 in 65 pri Zormanu, Spod. Šiška, št. 66 in 67 pri Pinterju, Spod. Šiška, št. 68 in 69 pri Skubicu, Spod. Šiška, št. 70 in 71 pri Šarabonu, Martinova cesta, št. 72 in 73 pri Sušniku, Zaloška cesta, št. 74 in 75 pri Šarabonu, Zaloška cesta, št. 76, 77 in 78 pri Klemencu, Dolenjska cesta, št. 79 in 80 pri Marenčetu, Dolenjska cesta. Na vsako numerirano izkaznico se dobi po 1 zavitek kavine mešanice. Zavitek stane eno krono. Kavina mešanica se dobi le od 14. do 19. oktobra. Po končani prodaji morajo trgovci takoj predložiti vse izkaznice v mestni posvetovalnici in sporočiti, koliko jim je ostalo kavine mešanice.

Razne stvari.

* **Ukradena vojaška blagajna.** V trenski vojašnici v Lincu je bila ukradena vojaška blagajna s 7000 K gotovine.

* **Klobuk za 1 viteli sukanca.** »Pravo Lidu« poroča, da je v Roudnicih neki klobučar prodal klobuk za 1 viteli sukanca.

* **Letalski poročnik ponesrečil.** Iz Linca poročajo, da se je ubil letalski poročnik grof Ledebur dne 3. oktobra, izvršujoč svojo službo. Star je bil 21 let. Letos v marcu je zbežal iz ruskega vjetništva.

* **Kako razsaja španska bolezen v Pragi,** nam kaže slučaj, da je v eni noči 12 oseb umrlo za pljučnico v zvezi s špansko boleznijo, na neki češki kliniki pa so zboleli vsi zdravniki na španski bolezni.

* **Šole na Dunaju zaprte.** Vse šole na Dunaju in okolici ostanejo radi španske bolezni zaprte do 20. oktobra. Tudi v Pragi bodo zaprte do 20. oktobra vse srednje šole in šole v predmestjih.

* **Židje na Češkem postajajo Čehi.** »Vidienski Dennik« piše: Okoli 5000 Židov na Češkem je prosilo za izpremembo svojih priimkov, tako da bi se Klein pisal odslej Maly, Siberstein Stribrny itd. Nemcem to ni nič prav všeč.

* **Španska bolezen na Dunaju.** Z Dunaja poročajo, da se španska bolezen tamkaj grozno širi. Predpretekli teden je bilo okoli 100 smrtnih slučajev, pretekli teden pa že 200. Do 6. t. m. je bilo zaprtih 200 šolskih razredov. Nameravajo pa zapreti sploh vse šole. Glavni vzrok bolezni je seveda voina hrana.

* **Štrajk na dunajskem tramvaju.** Del dunajskih tramvajskih uslužbencev, 950 delavcev, je včeraj stopil v štrajk. Zahtevajo povišanje plače za 50 odstotkov in preskrbo z živili, obleko in obutvijo. Na promet štrajk nima še nobenega vpliva. Občina je dovolila doklado, preskrbo z živili in obleko pa odklonila. Delavci s tem niso zadovoljni.

* **Strašna eksplozija v New Yerseju.** Iz New Yorka poročajo o strašni eksploziji v New Yerseyu pri Morganu, kjer razkladajo granate Požar je bil tako ogromen, da se gasilci niso mogli približati Morganu. 60.000 oseb je zbežalo iz tamkašnje okolice. Žrtev je seveda mnogo. Eksplozije so čuli v New Yorku kakor kako besnečo artilerijsko bitko. Novejše poročilo pravi, da je ubitih okoli 100 oseb in ranjenih okoli 200.

* **Štrajk uslužbencev dunajskega tramvaja.** Del uslužbencev tramvaja na Dunaju je pričel štrajkati dne 8. oktobra zjutraj in je bil na več črtah promet popolnoma ustavljen. Zahtevajo večjo plačo in preskrbo z živili. Prišlo je do spopadov z onimi, ki so hoteli na delo. Pogajanja na magistratu so ostala neuspešna. Svetovalo se je štrajkujočim, naj danes začno zopet voziti.

* **Španska bolezen.** Število bolnikov na Dunaju rase dan na dan. Vse odredbe oblasti so takorekoč brez učinka. Vse šole so zaprte. Zdravstveno ministrstvo se je obrnilo do nemške vlade, naj da na razpolago večje število zdravil, v bolnišnicah bo deloval tudi Rdeči križ. Iz Budimpešte poročajo, da se španska bolezen širi po vsej deželi. Vse šole so zaprte. V Temešvaru so oboleli vsi igralci in igralke tamkajšnjega gledališča.

* **Proti tihotapstvu in navijanju cen.** Kakor po vseh deželah tako cvete tudi na Solnograškem tihotapstvo in navijanje cen. Vodstvo katoliške kmečke zveze je radi tega izdalo oklic, v katerem roti kmete, naj prodajajo svoje pridelke le po primernih dovoljenih cenah in naj se izogibajo navijanja, proti kateremu treba pričeti najenergičnejši boj . . . Slični oklici so bili izdani tudi že po drugih deželah, zaleglі pa niso nič.

* **Železniška nesreča pri Mürzzuschlagu.** Dne 7. oktobra se je na poti od Semmeringa do Mürzzuschlaga tovorni vlak pretrgal na sredi pri lokomotivi in oba dela sta potem ločeno šla proti Mürzzuschlagu. Ko se je prvi del ustavil, tega ni zapazil strojevodja drugega dela in je zato zadel v prvi vlak. Osem vagonov je bilo razbitih, en železničar je mrtev. Tovorne vlake čez Semmering vozijo s tremi lokomotivami, ena je spredaj, ena v sredi, ena zadaj.

* **Kolera v Berlinu.** V Berlinu je bilo do 8. oktobra zjutraj uradno naznanjenih 17 slučajev kolere. Od teh je 15 slučajev dognanih, da so nastali vsled zauživanja konjskega mesa iz klavnice v Linienstrasse. Dva nastavljenca te klavnice sta zbolela za kolero. Pri dveh osebah se ni moglo z govostjo dognati, da sta zbolela po zauživanju konjskega mesa. Vse obolele in njih rodbine so prepeljali v bolnišnice ter jih opazujejo. Od 17 obolelih je dosedaj umrlo 13. Poleg teh sta se primerila dva slučaja kolere na neki ladji na kanalu cesarja Viljema pri Marienverderju v okrožju Niederbarnim. Ladjo so postavili pod karanteno. Vse moštvo so oddali bolnišnicam. Izmed obeh obolelih je ena že umrla. Vrše se preiskave, kaj je vzrok razširjenja kolere. Po dosedanjih preiskavah se zdi, da se je razširila kolera iz Berlina samega.

Gospodarstvo.

— **Centralna banka za obnovitev Primorske** se je ustanovila v Ljubljani kot družba z omejeno zavezo. Zavodu, ki naj v vsakem oziru pomaga po vojni prizadetim krajem, so pristopili kot ustanovniki: Zadružna zveza v Ljubljani, Zadružna zveza v Celju, Jadranska banka v Ljubljani, Ljubljanska kreditna banka, Goriška zadružna zveza, I. Hrvatska štediona v Zagrebu, Kmetska posojilnica v Ljubljani in Pozemkova banka v Ljubljani. Ustanovni kapital znaša 4,000.000 kron.

— **Kurzi v Budimpešti** so se nekoliko ustanovili radi mirovnih poročil. Nekatere, posebno takozvane mirovne vrednosti, zlasti mlinske, lesne, tekstilne delnice so poskočile že pri otvoritvi za 50 do 100 K. Kulisne vrednosti so profitirale kakih 20 do 30 K. Tendenca je ostala trdna, čeravno se je v nadaljnem poteku borze poskušalo s prodajanjem delnic podirati kurze.

— **Dogodki avstrijskih državnih železnic.** Po dosedanjih približnih računih znašajo transportni dohodki avstrijskih drž. železnic v avgustu 127 milijonov kron. Od 1. julija 1918. do konca avgusta 1918. pa znašajo skupni dohodki 247 milijonov kron.

— **16 milijard kron hranilnih vlog na Ogrskem.** Merodajne finančne avtoritete na Ogrskem cenijo sedanje stanje hranilnih vlog od 15—18 milijard in po detajlirani sestavi se smejo ceniti vloge vseh ogrskih denarnih zavodov na 16 milijard kron.

— **Odštemplanje ruskih drž. papirjev.** Z razglasom finančnega ministrstva od 3. septembra 1918. se je odredilo odštemplanje ruskih drž. papirjev in od države garantiranih vrednostnih papirjev, kateri se nahajajo v avstrijski posesti. Ker je važno vedeti tudi glede drugih ruskih vrednostnih papirjev razglaša finančno ministrstvo sledeče: Avstrijski posestniki vseh ostalih ruskih vrednostnih papirjev se spominjajo, da vložijo ovitke ruskih državnih vrednostnih papirjev do 30. t. m. v odštemplanje pri kaki podružnici Avstro-Ogrske banke, in če mogoče pri onem zavodu, pri katerem so javili svoj čas ruske državne papirje vziroma od države garantirane vrednote. Obenem je treba dokazati državljanstvo lastnika.

— **Maksimalne cene za malinovec.** Glasom odredbe urada za ljudsko prehrano so se radi podraženja sladkorja zvišale cene malinovca iz starega pridelka pri prodaji pri izdelovalcu, veletrgovcu in malemu trgovcu za 50 K pri 100 kg. Potemtakem bo cena malinovca v prometu na drobno 6·70 K za kg.

— **Močno padanje cen vina.** Cene vina, ki so zadnje mesece tako ogromno narastle, so začele nenadoma padati. Medtem ko je stal 1 hl vina pred kratkim 12 do 14 K, je danes cena znatno manjša, ter kljub reduciranih cen ni mogoče dobiti v mnogih krogih kupcev. To nanadno padanje cen je v najtesnejši zvezi z dogodki zadnjih dni na bojišču. Ljudje se bojijo, da se v slučaju sklepa miru znatno poslabšajo izvozne šanse, ter da vrhtega odpade potreba vina za naše čete in za nemško armado. Državni tajnik v ogrskem poljedelskem ministrstvu se je izjavil o padanju cene vina sledeče: Vedno sem smatral, da so cene vina previsoke in nenotirane; mislim pa, da je sedanje rapidno padanje provzročil komplicirani zunanjepolitični položaj. Ta je vinotržce prestrašil, da hočejo prodati blago v velikih množinah, ker je seveda povzročilo paniko na vinskem trgu. Kdor se hoče iznebiti vina za vsako ceno, škodi samemu sebi.

— **Cena novega vina v Nemčiji pada.** Iz Monakovega poročajo, da je cena novega vina (mošta) v Pfalci kakor tudi ob Renu znatno padla. Riziko v vinski trgovini je vsled novih razmer prevelik.

— **Cene padajo.** Verižniki in tihotapci so precej v skrbeh radi sedanjega položaja in na njihovih »borzah« že padajo cene, katere jim je držala vojna doba po koncu. Tkanine in platneno blago se je zopet pokazalo, cena riuh je padla od 250 na 200 kron, tudi sukanec se je zopet pojavil. Z Dunaja poročajo: riž je padel od 100 na 60 K, milo od 65 oziroma 50 na 35 oziroma 32 K, sveče od 30 na 16 do 18 K kilogram. Pričakuje se padanja cen tudi pri drugem blagu.

— **Zvišanje železniških tarifov na Ogrskem.** V kratkem se bodo železniški tarifi na Ogrskem zvišali za nadaljnih 30%.

— **Nacionaliziranje trgovine na Poljskem.** Kakor poročajo iz Varšave, se je vršil te dni tam sestanek poljskih trgovcev, katerega se je udeležilo okoli 500 interesentov iz vseh krajev dežele in tudi vladni zastopniki. Po dolgi debati so sklenili ustanoviti poljski narodni sejm ter so izvolili pripravljalni odbor. Ta sejm se bo vršil v Varšavi ter se prične že prihodnje leto. Nadalje so sklenili strogo nastopati proti židovskim špekulacijam na Poljskem, ustanoviti zvezo polj. trgovcev v svrho nacijonaliziranja poljske trgovine in podpirati uvedbo državnega dohodninskega davka. Poljaki imajo resno voljo otresti se nemškega vpliva ter spraviti posebno veletrgovino v lastne roke. Nemci so potegnili med vojno vso trgovino na se ter si uredili razmere tako, da bi tudi po sklepu miru gospodovali na Poljskem. V svrho nacionaliziranja trgovine so sklenili, da se morajo oddati vse državne naročbe edino le poljskim tvrdkam. Tudi privatni podjetniki hočejo se posluževati v trgovskih poslih samo poljskega posredovanja.

— **Novi denar v Ukrajini.** Kakor poročajo iz Kijeva, pride tam v najkrajšem času nov ukrajinski denar za 2, 10, 100, 500 in 1000 grivov v promet. Griv stane 50 kopejk. Novi denar se izdeluje v Nemčiji.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Učiteljski zbor c. kr. drž. realke v Idriji
naznanja žalostno vest, da je vsem dragi tovariš, g.

c. kr. profesor

KAJETAN STRANETZKY

dne 28. septembra 1918 na Dunaju po dolgi, mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Bil je požrtvovalen učitelj, iskren prijatelj in postrežljiv kolega. Blag mu spomin! 5522

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani. Brez posebnega obvestila.

Potrti neizmerne boli naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je odplavala zlata duša neizmerno ljubeče matere k Vsegamogočnemu, da je umrla naša ljuba mati, stara mati, teta itd., gospa

Marija Jančigaj

v sredo dne 9. t. m. previdena s svetotajstvi za umirajoče v 64. letu svoje starosti.

Truplo te blage žene se položi v soboto, dne 12. oktobra 1918 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Sp. Šiški Jernejeva cesta št. 231 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Sp. Šiška, 10. oktobra 1918.

Franc Jančigaj, mag. tajnik in c. kr. nadporočnik, **Martin Jančigaj,** trgovec, sinova. — **Ana Berglez, Antonija Koželj, Marija Podkrajšek, Ivanka Stopar,** hčere. — **Ladko, Vilma, Martina, Branko,** vnuki. — Vsi ostali sorodniki in sorodnice.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti svoje ljubljene sestre

Minke Čamer

iz tob. tov.,

za obilno spremstvo na njeni zadnji poti, osobito cenj. družini Erklavčevi za krasni venec, se najsrčnejše zahvaljuje

žalujoči brat.

ZAHVALA.

Za premnoge dokaze sočutja ob prebridki izgubi našega ljubljenega

Adota

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo preč. duhovščini, posebno preč. prof. dr. Kotniku za tolažilo v težkih urah. Nadalje gg. pevcem-dijakom za žalostinke, sošolcem in dij. Marijine kongregacije za vence in dar za oslepele slov. vojake, vsem darovateljem vencev in cvetja, kakor sploh vsem, ki čutijo z nami.

Kranj, dne 7. oktobra 1918.

Žalujoči dr. Globočnikovi.

OBVESTILO IN ZAHVALA.

Strtim srcem javljamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je neizprosna smrt ugrabila po kratki in mučni bolezni nad vse ljubljeni soprogi, (hčer), vzorni materi, sestri, svakinji, teti itd.

Rozalijo Miklavič, roj. Urbančič

dne 4. t. m. v 46. letu,

Josipino Urbančič, roj. Volarič

dne 5. t. m. v 25. starostnem letu prevideni z verskimi tolažili.

Iz dna skrušene duše se zahvaljujemo za premnoge dokaze iskrenega sočutja naših sorodnikov, domačinov in okoličanov našega trga, ki so nam lajšali silno gorje in prihiteli k zadnjemu spremstvu naših nepozabnih blagopokojnic.

Bodi jima lahka ljubljena blagoslovljena rodna gruda!

V Kobaridu, dne 7. oktobra 1918. 5523

V imenu skrušenih rodbin: **Urbančič, Miklavič, Volarič:**

IVAN MIKLAVIČ, soprog in svak.
FRANC URBANČIČ, soprog in brat.
ANTON VOLARIČ, oče.

Brez posebnega obvestila.

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša teta in svakinja, gospodična

Julija Gaberščekv Tolminu

po dolgi in mučni bolezni v torek, dne 8. t. m. ob 11. uri ponoči mirno v Gospodu zaspala. Pogreb se vrši jutri dne 11. t. m. popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Tolmin, dne 8. oktobra 1918. 5329

Žalujoča rodbina Gaberščekova.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja ob prebridki izgubi našega ljubljenega očeta, gospoda

Franceta Rozman,

mlinarja, posestnika in obč. odbornika

osobito za spremstvo na njegovi zadnji poti se najsrčnejše zahvaljujemo.

Posebno iskrena zahvala za požrtvovalno skrb in ves trud ob bolezni dr. Alojziju Homanu ter prečastiti duhovščini, občinskemu odboru, šolskemu vodstvu za iskazano mu slednjo čast.

Radeče pri Zidanem mostu, dne 9. oktobra 1918.

Žalujoči ostali.

France Breceljnik, adjunkt drž. železnice, naznanja v svojem in svojega sinka **Mihajla Aleksandra** imenu vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prežalostno vest, da je njegova predobra soproga, oziroma majka, gospa

ALBINA BRECELJNIK

dne 8. oktobra ob pol 1 popoldne po kratki mučni bolezni za vedno zaprla svoje trudne oči.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši danes dne 10. t. m. ob 2. uri popol. iz deželbolnice k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo služile v cerkvi Mar. Oznanjenja in v cerkvi sv. Andreja v Dubrovniku.

Ljubljana-Dubrovnik, dne 10. oktobra 1918

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja ob smrti za špansko boleznijo umrle nepozabne soproge, oziroma majke, gospe

Albine Breceljnik

izrekava vsem najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujeva preč. gg. duhovnikom, c. in kr. vodstvu vojnih transportov št. 9 za prekrasni venec in udeležbo, kakor tudi g. Matjanovi, gdč. Kimovčevi ter gdčnama Vidi in Zlatki Gabrčekovi za tolažbo med boleznijo in za izkazano poslednjo čast pokojnici kakor tudi vsem, ki so na ta ali oni način tešili najino neizmerno tugo. 5334

Bog plačaj.

France in Mihajlo Breceljnik.

Sprejmeta se

2 delavca in več deklet

za delo v kartonažni tovarni **J. Bonač sin, Ljubljana.** 5404

POZOR!

Dam 20 do 25 kilo bele moke tistemu, ki mi preskrbi **usnje in podplate za čevlje.** — Pismene ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod: **„Oktober 5459“.**

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih

razglednic

Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Išče se oženjen par.

Žena mora biti dobra gospodinja in kuharica, mož pa bi opravljal hišne posle, najbolje ako je obrtnik, mizar ali tesar. — Ponudbe na **Josip Halušan, Križevci (Hrvatsko).** — 5506

MEHANIK,

ki bi znal sestaviti nekatere sestavine registrirne blagajnice »National« **se išče. — Ljubljana, Kolizej, prit. 16.**

Notarskega

kandidata

(tudi novinca) sprejme notar 5291
Hudovernik, v Ljubljani.

Prazne vreče

vsake vrste in **suhe gobe** kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma

J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Vinski SODI

hrastovi, 2 do 8 hl, skupno 300 hl, se **prodajo** za ceno K 110.— za hl. — Poizvedbe: **Levstikova ulica 21, III. nadstr. desno.** 5457

Sprejme se takoj

kasant ali kasantinja

v Narodni Tiskarni v Ljubljani. — Predstaviti se je v upravništvu.

Dobra naložba denarja.

Josip Rossi, bivši trgovec z vinom v Zagorju ob Savi **takoj proda svoje posestvo.** Proda tudi za okoli **500 hekto vinskih sodov.** Posestvo se proda skupaj ali po parcelah. Informacije se dobe **na Poljanski cesti 30.**

Trgov. pomočnik

25 let star, vojaščine prost, želi takoj nastopiti službo v mešani ozir. špecerijski in železninski trgovini. Cenjene ponudbe pod šifro: **„Marljiv“ poštnoležeče Sv. Duh, Loče (Stajer.)** 5497

Kupi se hišica

v večjem industrijskem kraju, najraje v Trbovljah. — Posredovalec dobi nagrado v živilih ali v denarju. V ponudbi naj se navede cena. Ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod: **„hišica 5507“.**

Proda se približno 200 vreč

kostanjevega oglja.

Vreče mora dati kupec. — Ponudbe s ceno na upravništvo „Sloven. Naroda« pod: **„Oglje 5524“.**

Portland cement

in star stavbni materijal odda — **Robert Smielowski** arhitekt & mestni stavbenik, **Ljubljana, Rimska c. 2.**

Srebrna torbica

in več **zlatih damskih ur se proda v trgovini slaščic na Dunajski cesti štev. 6.** 5468

Proda se

GRAMOFON

z medenastim trobilom in 50 plošč. — **Cena 600 K.** — Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda«. 5500

Stare zobe

tudi zlomljene, **komad 1—3 krone,** umetna **zobovja** (zlata) do **400 kron — kupuje Prvo ljubljansko nakupovališče zob, Schlesinger v Ljubljani, Stari trg 15, II. nadstr.** — Poštne pošiljatve se rešijo **takoj.** 5454

Lokal za trgovino

ali večje skladišče se išče.

Eventualno se kupi tudi hiša. — Ponudbe pod **„Lokal za trgovino 5286“** na upravn. »Sloven. Naroda«.

Dobro ohranjena

OMARA ZA OBLEKO

se kupi. Ponudbe pod **„omara 5516“** na upravništvo »Sloven. Naroda«.

Išče se meblov. mesečna soba

s hrano za mirnega gospoda. Živila preskrbi sam. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 5520

ABSOLVENT

slov. trg. šole v Ljubljani **želi službe** pri trgovskem oziroma tvorniškem podjetju. Pismene ponudbe pod **„Absolvent 5512“** na upr. »Slov. Naroda«.

:: PUJSKI ::

10 tednov stari, **naprodaj.** — **Cesta v Mestni log št. 31.** 5504

Kdo bi hotel dati

kolo (bicikelj)

s prostim tekom za pšenico? Ponudbe pod **„pšenica 5462“** na upr. »S. N.«

Kupim dobro ohranjen

kožuh

za potovanje, — dam tudi živila. — Ponudbe na: **poštni predal 27.** 5526

Kanarček,

rumen, je ušel. Kdor ga prinese, dobi dobro nagrado. — **Prešernova ul. 5, II. desno.** 5536

Zamenja se

več dobro ohranjenih **oblek za dečka** od 11.—14. leta **za živila.** Poizve se **na Bleiweisovi cesti 32.** 5480

Sprejme se

postrežnica

za par ur na dan. **Kolodvorska ulica 35/I. desno.** 5481

Dama želi plesnega pouka

Na željo plača z živili. — Ponudbe do 20. t. m. na upravništvo „Slov. Nar.« pod: **„Ples 5484“.**

Proda se

do 500 klafter stoječih **bukovih drva.** Več pove **Valentin Gregorc v Mengšu.** 5521

Proda se 24 hl vina,

belega in rdečega. Naslov pove uprav. „Slovenskega Naroda“. 5389

Išče se izurjena šivilja

za krila v trajno delo. — **Mihaličeк, Lingarjeva ulica 2.** 5513

Išče se za večerne ure

učitelj

za poučevanje slovenščine. Ponudbe pod **„učitelj 5450“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Kupi se

šoferski suknjič

za denar ali za živila. Kdo, pove upr. »Slovenskega Naroda«. 5483

Proda se

dvoje starih izigranih gosli. Vprašati **v gostilni na Osojah pod Gradom II. nadstr.** od 10.—11. in od 3.—4. **pri Šijakoviču.** 5511

Gospodična

išče sobo (sobico) v bližini glavne pošte. Ponudbe pod: **„takoj ali nozneje 5517“** na upr. »Slov. Naroda«.

Naprodaj so trije :: gonilni pasovi,

dolgi po 20 m in široki 120—140 mm. Ponudbe na upravništvo »Slov. Nar.« pod **„pasovi 5452“.**

Večraznašalcev ali raznašalk

za „Slovenski Narod“ se sprejme takoj.

Vpraša se v Narodni Tiskarni.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano **„SKABAFORM“ - mazilo.** Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3·—, veliki K 5·—, porcija za rodbino K 12·—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.

Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg.** 880

Pozor na varstveno znamko **„SKABAFORM“**

Modro galico

kupujem. Ponudbe z naznačbo količine in cene poslati na tvrdko **Antun Kalčić, Zagreb, Prilaz 12.** — 5473

Vreče na debelo

svilo v štrenah kupi v vsaki množini **Weingarten, Dunaj, VII., Kaiserstr. 90.** 5147

Išče se prodajalka

z dobrimi spričevali, vešča sloven. in nemškega jezika na večji kolodvor. — Izvežbane v trafiki, prodaji knjig in časopisov, imajo prednost. Z vso oskrbo v hiši, plača po dogovoru. Pismene ponudbe s spričevali in fotografijo na naslov: **Julija Schwarz, kolodvorska trafika, Jesenice, Gorenjsko.**

— Savinska posojilnica v Žalcu —

sprejme zmožno

uradniško moč,

gospoda ali gospodično. Ponudniki z dobrimi spričevali sličnih služb ali pa absolvirane večje trgovske šole imajo prednost. — Ponudbe s spričevali do 20. oktobra 1918 na **ravnateljstvo Savinske posojilnice v Žalcu.** 5456

Svetovnoznano

Preblavsko SLATINO

oddaja posamezne zaboje in tudi večje množine v poljubnih steklenicah: 4793 **Franc Sitar, zaloga piva Göss, Ljubljana 7.** — V mestu se dostavlja brezplačno na dom, prazne steklenice in zaboji se po dnevni ceni jemljo nazaj

DAMSKA ☥ MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena Varuje pred prehlajenjem, dobro vsesava, pije, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura **K 12·—, 20·—**, na leta trpežna **K 28·— 36,** najfinejša pa **K 44.— in K 50·—** Porto z zavojn. K 1·50 Vvarstvo žensk izmivalni aparat **40·—, 45·— K.** Pošiljatev diskretna. — Higijen. blaga trgovina **Sl. Potoky Dunaj, VI. Stiegengasse 15.** 1199

Hrastove sode

50 popolnoma novih 400, 500, 600 do 750 litrov vsebine, dalje 300 hl 300—800 litrov vsebine, ovinjenih, v dobrem stanju, 10.000 hl hramnih sodov za pivo **odda**

„OBSTEXPORTUNTERNEHMEN“ GRADEC,
Marschallgasse Nr. 13.

NB. Ravnotam je takoj oddati **30.000 vreč iz jute** 70+10 cm velikosti. — **Kupijo se drva, tudi breza,** v vsaki množini.

Kolesarji, pozor!!

Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi

prve avstr. patentirane obroče za kolesa.

Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na **Marije Terezije cesti štev. 6.** — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 5296

Ernest Aljančič, Ljubljana.

BARVE ZA BLAGO

„Čebelni panj“. — Preizkušeno edina najboljša znamka. Dobivajo se po vseh finejših prodajalnicah v vseh barvah. — **Svarim pred nakupom popolnoma ničvrednih znamk.** — Ker je „Čebelni panj“ spričo nedosežne dobrote ter pozne sezone vselej hitro razprodan, priporočam, da že danes krijete pri meni svojo potrebščino, ko sem še v stanu da točno izvršim tudi največja naročila. — **Pri večjih naročilih precejšen popust.** 4980

la modrilo za perilo „Čebelni panj“

bolše nego vsako tekoče ali v kroglicah. — V kartonih po 100 zavitkov. — Naročila na debelo na **tvorniško zastopstvo K. Wüst, Gradec, Postfach 46.** — (Cenovniki tudi o drugih predmetih).

Mestni užitninski zakup ljubljanski

sprejme

več paznikov.

POGOJI: telesna sposobnost; znanje čitanja, pisanja in računanja; starost 30 do 50 let. — Oglasiti se je v pisarni **ravnateljstva** mestnega užitninskega zakupa na Dunajski cesti 29 od treh do šestih popoludne.

RAZGLAS

V nedeljo, dne 13. oktobra 1918 ob 2. uro popoldne se bode oddajalo na licu mesta v **Preddvoru štev. 17** v najem in sicer **hiša z gosp. poslopjem, travniki in njive.** — Najemni pogoji se poizvedo pri **Fran Gradišarju, Rimska cesta št. 2, in v Preddvoru št. 18.** 5514

Gonilni jermeni

brez dopustilnega lista. Takoj dobavni. 100 mm širok jermen prenese 12 PS. Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Bechergurten). — Transportni trakovi.

Kattner & Co, Gradec 14.

4333

Nc VII 537/18.
3

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

C. kr. okrajno sodišče v Ptuji odd. VII proda po prošnji lastnikov **Alojza, Milana** in **Olge Gregorič** po javni dražbi sledeče nepremičnine:

I. vl. št. 1 k. o. Majberk: 22, pašnik, arov 40·21; 24, njiva, arov 7·16; 26, pašnik, arov 130·96; 31, pašnik, arov 63·73; 33, hosta, arov 60·24; 34, travnik, arov 19·82.

II. vl. št. 8 k. o. Majberk: 18, travnik, arov 12·52; 19, hosta, arov 66·39; 20, travnik, arov 13·31; 21, pašnik, arov 44·62.

III. vl. št. 2 k. o. Majberk: 3, stavbišče, arov 1·08; 4, stavbišče hlev, arov 1·95; 5, hišno poslopje, arov 11·25; 36, travnik in pašnik, arov 341·78; 39, pašnik, arov 24·96; 40, njiva, arov 30·75; 42, njiva, arov 25·84; 43, pašnik, arov 3·40; 45, hosta, arov 136·89; skupna izmera arov 1036·86. **Izklicna cena 100.000 K.**

Lepa poslopja in kleti ob okrajni cesti, izvrsten prostor za trgovino, bodoča železniška postaja!

Dražba se bo vršila **dne 24. oktobra 1918** dopoldne ob 10. uri na licu mesta v Majberku.

Ponudbe pod to ceno se ne sprejmejo. — Pritiklin ni. — Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez ozira na prodajne cene.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisani sodniji izba št. 17 ali 13. 5518

C. kr. okrajna sodnija Ptuj odd. VII,
dne 29. septembra 1918.

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbljeno) **sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11.** 175

Proda se za nizko ceno skoro nov

motor na bencin,

3½ konjski moči z vsemi pritiklinami. Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ — 5388

Krema za britje

najboljše kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček K 7·50.

MILO za BRITJE

pristno, najboljše vrste, komad **K 3.—** 1 kg **K 34.—.** Proti vpošiljatvi zneska naprej dobavlja **M. Jünker,** eksportno podjetje **v Zagrebu štev. 15, Petrinska 3/III. Hrvatska.** — 4798

SUHE GOBE

nemešane, jedilne, same jurčke, **iztočen med, vosek, brinjevo olje, razna domača žganja, kumno itd.** kupi vsako množino po najvišjih cenah

M. Rant, Kranj.

Prodaja: **vino, žganje i. t. d.**

Kupim veliko moderno :: tovarno pohištva,

ležečo v Ljubljani ali v okolici. Biti mora že v obratu, tako da se delo lahko nadaljuje. — Ponudbe na **poštni predal 144, Ljubljana.** 5436

Korespondentinje

ki brezhibno pišejo slovenščino in nemščino in imajo razločno pisavo, **se iščejo** za tvorniško pisarno na Hrvatsko. — Ponudbe v obeh jezikih s sliko in navedbo zahtevane plače priporočeno na **E. V. Feller, Zagreb, Jurjevska 3/I—A.** 5458

Jadranska banka v Trstu

Podružnice: **Dunaj I., Tegetthoffstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik** in **Zadar.** — Izpostava: **Kranj.**

IX. emisija.

Vabilo na subskripcijo.

Na podlagi sklepa rednega občnega zbora delničarjev Jadranske banke, ki se je vršil dne 15. maja tek. leta, in pooblaščenja c. kr. vlade, odločil je nižje podpisani upravni svet, da izda

25.000 delnic Jadranske banke po K 400.— nominalne vrednosti

dvigajoč s tem delniško glavnico za K 10,000.000.— na **K 30,000.000.—** in to po sledečih pogojih:

1. Imetnikom starih delnic pripada opcijska pravica na

20.000 delnic po ceni od K 575.— tel-quel

dočim se **5.000 delnic po ceni od K 675.— tel-quel**

prepusti javni subskripciji tudi za nedelničarje.

2. Delnice IX. emisije sodelulejo na uspehih banke z isto pravico in dolžnostjo od 1. januarja 1919 dalje, kakor stare delnice.
3. Opcijska pravica pripada imetnikom starih delnic, kateri morejo dobiti za pet starih delnic dve novi po prvenstveni ceni od K 575.—. Delničarji, ki želijo izvršiti opcijsko pravico, morajo položiti plašče delnic pri enem zavodov, ki so navedeni kot subskripcijsko mesto.
4. Predbeležbe na delnice javne subskripcije po K 675.— sprejemajo navedena subskripcijska mesta, toda upravnemu svetu pristoja pravica reparticije subskribiranih delnic.
5. V slučaju, da bode o priliki reparticije podpisatelju dodeljeno manjše število delnic kot je predbeležil, se mu povrne odveč vplačana svota dne 1. novembra tek. leta.
6. Predbeležba in popolno vplačilo delnic se mora izvršiti med 25. septembrom in 15, oktobrom 1918; v istem roku se mora izvršiti tudi opcijska pravica.
7. Dobiček na tečaju novih delnic pripada — po odbitku vseh stroškov in pristojbin —, rezervnemu zakladu Jadranske banke.
8. Subskribira se pri sledečih zavodih:

a) **Jadranska banka** v Trstu in njene podružnice na Dunaju (I. Tegetthoffstrasse 7—9), v Dubrovniku, Kotoru, **Ljubljani,** Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku in Zadru.
b) **Banka in štediona za Primorje** na Sušaku in njene podružnice v Bakru in na Rijeki.
c) **Prva Hrvatska štedionica** v Zagrebu in njene podružnice v Bjelovaru, Brodu n. S., Cirkvenici, Delnicah, Djakovu, Karlovcu, Kraljevicih, Novi Vinodolski, Osijeku, Požegi, Rijeki, Senju, Sisku, Sv. Ivanu Zel., Varaždinu, Vel. Gorici, Vinkovci, Virovitici. Vukovaru in Zemunu.
d) **Hrvatska centralna banka za Bosnu i Hercegovinu** v Sarajevem in njene podružnice v Mostaru in D. Tuzli. 5150
e) **Hrvatska Zemaljska banka,** podružnica v Zagrebu.
f) **Srpska banka** v Mostaru.
g) **Živnostenska banka,** podružnica na Dunaju.

V Trstu, dne 25. septembra 1918.

Upravni svet Jadranske banke.